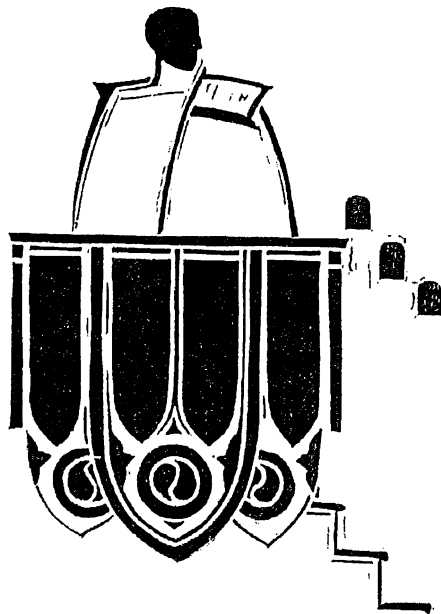

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Tizenhatodik évfolyam
2005. április

4

Tartalom

Tanulmány

- Boross Géza: A profetikus igehirdetés. (8.)
A profetikus igehirdetés fenomenológiája tartalmi szempontból167

Vasárnapi prédikációk

- Farkas László: Húsvét után! 1Korinthus 1,18173
Kulcsár Árpád: Sorsdöntő választás. Márk 10,17–22176
Székely József: A személyes szeretet. János 21,15–19178
Visky János: Isten-arc, ember-arc. 2Korinthus 4,6.....181

A Genezáret partján

- Jerry Bridges: Az Istennek odaadott élet. II.185

Alkalmi prédikációk

Igehirdetés FIKE istentiszteletre:

- Nagy Alpár: „Ünnep-teli élet” Zsoltárok 130.....190

Rádióprédikáció:

- Dénes Előd: Az Úr szeret engem. Zsoltárok 116,1–9193

Keresztelési igehirdetés:

- Lőrincz István: Krisztus felöltözése. Róma 13,14a194

Esketési igehirdetés:

- xxx Krisztus-arc a házasságban. Példabeszédek 27,19195

Temetési igehirdetés:

- Szép Eduárd: Gyász és világosság. Ézsaiás 60,19–20.....196

A címlapon Orth István *Reformáció, magyarság* című grafikája látható

A hátlapon Martin Bubertől *Haszid történetek*

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László

Főszerkesztő: Jenei Tamás

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa

40079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.

Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült a Református Egyház Miskolcútfalusi Kis Miklós

Sajtóközpontjának nyomdájában

Felelős vezető: Tonk István

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos

Olvasószerkesztő: Salamon Emese

Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea

ISSN 0254-4458

Tanulmány

Boross Géza
Budapest.

A profetikus igehirdetés (8.)

II.

A profetikus igehirdetés fenomenológiája tartalmi szempontból

4. A profetikus történelemértelmezés

Az ószövetségi prófétakutatás (Hermann, Frör, Tóth Kálmán) egybehangzó bizonygatótétele szerint Izráel prófétái nem a választott nép jövőmondói, hanem az adott történelmi pillanatban Isten aktuális, a jelenre vonatkozó üzenetének a tolmácsai. Éppen ezért az ószövetségi próféták igehirdetésének jellemző tartalmi vonása a profetikus történelemértelmezés. Közlebbtről a következő kérygma proklamálása: „A történelemben Isten cselekszik, még azzal is, ha olykor hagyja, hogy az emberek által rosszul kormányzott történelem szekere robogjon, netán a veszedelem felé. Isten a saját népét azzal tanítja, hogy bemutattja, milyen végzetes lehet a róla való elfeledkezés.”¹

Az ószövetségi próféták történelemértelmezése gyakran visszatérő tartalmi eleme a reformáció, különösen is a *magyar reformáció* igehirdetésének. Tanulságos példákkl bizonyítja ezt Károlyi Gáspár „Két könyve”. A nevezetes mű arra a kérdésre felel, miért hozta rá Isten Magyarországra a török veszedelmet? Károlyi teológiája szerint a török Isten eszköze, haragjának botja. A török pusztítása, mondja: „a nagy és hatalmas Istenről yagnak. A török nem történelemből, (véletlenül) dülja Magyarországot. Bizony a török császár Isten szolgálja a magyar nemzet büntetésére.” Felsorolja a jellegzetes magyar bűnököt is, mikért reánk sújt Isten haragja. Ezek: a bálványimádás, kegyetlenség, telhetetlenség, fosztogatás, ártatlan vér ontása, szegény falvak sarcolása, az igazságszolgáltatás megtagadása az özvegyektől, árváktól, a személyválogatás, a tobzódás, a részegség és uzsora. Ezekért: „Istennek kegyelmességéből vagy on, hogy mindenestől fogya meg nem emésztettünk. Mert a mi bűneink felülhaladták Sodomának és Gomorának vétkeit.”²

A profetikus történelemértelmezés egyik sajátos ismertetőjele a viharos huszadik század református igehirdetésének is. Mutattja ezt Barth Károly Safenvilben 1914. augusztus 23-án a Jel 6,4 s Mt 10,28 alapján mondott prédikációja. Három héttel az első világháború kitörése után Barth így magyarázza gyülekezetének a háború okait: „...a háborúban Isten ítélete érkezett el hozzánk... Ez az idő az egész világtörténelem legkomolyabb ideje. Nem tudta a katasztrófát megakadályozni a mammon, a nemzetközi tőke. A franciák ezrei, akiknek most meg kell halniok, nem a hazájukért halnak meg, hanem a negyven millió frankért, melyet a francia bankok Oroszországban tároltak. A szociáldemokrácia sem tudta a háború kitörését megakadályozni..., sőt a keresztyénség sem, a keresztyén egyházak legkevésbé, Hol maradt az evangélium ereje... Hogyan történt, hogy ma, kétezer évvel Krisztus után az úgynevezett keresztyén népek, akiknek a világ világgosságává kellene lenniök, azzal az egyetlen kérdéssel állnak szemben egymással, hogyan lehetne a másikat megsemmisíteni. Ezek között egy olyan nép, akinek olyan nagy gondolkodói vannak, mint a német, és egy olyan, mely erkölcsi és missziói buzgóságáról

¹ Dr. Tóth Kálmán, *Teológia és írásmagyarázat*, Budapest 1992, 13.

² Vasady Béla (szerk.), *Károlyi Emlékkönyv*, Budapest 1940, 32.

híres, mint az angol? A háború Isten ítélete rajtunk... Nem természeti csodaként következett be. Természetes következménye saját cselekedeteinknek. Hirtelen elénk tétetett a számla. A szerencsétlenséget mi magunk okoztuk... Igen sok bűn rejtőzik a mi európai kultúránkban, abban is, amit hivatalosan keresztyénségnek nevezünk. Ez nem maradhat így hosszú távon... Isten sokáig várt. Most eljött az ítélet. Isten azt mondja: a ti utaitok nem az én utaim, és a ti gondolataitok nem az én gondolataim... De ne a külső veszélytől féljetek, hanem attól, aki a testet is, lelket is elveszítheti a gyehennában. Az élő Istentől féljetek, aki a világhatalmasztrófa eseményeiben azt mondja, hogy nincs velünk megelégedve és nem hagyja magát kicsúfolni.”³ – A profetikus történelemértelmezés paradigmája lehet Albert Schweitzer 1918. október 13-án Strassbourgban, az internálótáborból való hazatérése után a Fil 4,7 alapján Isten békességéről mondott prédikációja is. „Sohasem fogjuk megérteni – mondotta –, hogy a végtelen Akaratnak miért van szüksége a tökéletlenségre ahhoz, hogy a tökéletes megvalósulhasson. Újra meg újra ez elé a rejtély elé kerülünk... Ne az legyen számokra a kérdés, miként magyarázzam meg az eseményeket, hanem inkább, mit kezdjek velük? Ez a mélységes megértés, amihez utat kell törnünk... Minden nehézség alapértelme az, hogy Isten a külső dolgokkal a lelkiekre irányítja a figyelmet. A világ célja és értelmé sok szempontból homályba marad előttünk, de egy tisztán látható: minden esemény célja a lelkiség. A létezés céljaként azt kell látnunk, hogy mi emberek, a népek, az emberiség egyre tökéletesebbé legyünk. Az események olyanok, mint a hegyek és dombok, amelyek a folyót eltérítik egyenes útjától... de mégis helyesen irányítják, mert különben a folyó rossz útra térne, s nem találná meg az utat a tengerhez, noha oda szeretne eljutni... Korunk tragédiája az események profanizálása.”⁴

Hogy a profetikus igehirdetésnek mennyire jellemző vonása a profetikus történelemértelmezés, jól láthatjuk Walter Lüthi igehirdetésében is. Elsősorban a Dániel próféta könyvé alapján mondott prédikációiban. Íme egy részlet „Az egyház védtelensége” a Dán 8 alapján mondott prédikációból: „A kecskebák pedig igen nagygyá nőtt, de amikor elhatalmasodik, eltört a nagy szarv (7–8. vers). Keresztyén gyülekezet, ez az a világtörténelem, melynek olvasására Isten tanít meg minket. Egészen más világtörténelem, mint amelyet mi szoktunk látni, s amilyennek mi szoktunk magyarázni a világtörténelmet. Mi alulról felfelé szoktunk nézni a világtörténelmet, s mindig azt akarjuk megtanulni belőle, hogy egyes emberek vagy népek szorgalmuk és erejük által alacsony sorukból hogyan küzdtek fel magukat minél magasabbra és magasabbra. Isten azonban arra tanít, hogy megfordítva értelmezzük a világtörténelmet, felülről lefelé. Isten világtörténelmében nincsen győztes. Isten világtörténelmében semmiféle megoldást sem jelent a szarv.”⁵ A profetikus történelemértelmezésre a magyar református profetikus igehirdetés történetéből is hozhatunk példát. Muraközy Gyula „Prófétálás, látás, álmódás” c., 1940. május 12-én az ApCsel 2,14–21 alapján így prédikált. „Soha még az emberi történelemben nem érkezett el a zúgó szél ünnepe, a piros pünkösdi napja olyan véresen és olyan iszonyú fegyverpogás között, mint 1940-ben... Az ember felgyújtotta a földgolyót... olyan ez a magyar világ, mint egy épen maradt madárfészek a felgyújtott erdőben... nem lehetne kibírni gyötrelmesen kifeszített idegeinknek az emberiségnek ezt a nagy tragédiáját a pünkösdi tanítása nélkül... A pünkösdi tanítása ez: Isten alakítja a történelmet emberek ellen, emberek által. Isten nagy forradalmárai is kénytelenek akaratlanul az ő terveit szolgálani. De mindig vannak az ő Lelkétől égő szívek, amelyek Isten terveit megérthetik. Kétfajta terv van ebben a világban. Az egyik Isten gondolata, a másik a vakmerő embe-

³ Karl Barth, *Wir haben...* 61.

⁴ Albert Schweitzer, *i. m.* 76

⁵ W. Lüthi, *Az eljövendő egyház*, Kolozsvár 1940, 45.

ré; Néha az ember azt hiszi, hogy Isten királyi székét is megingatta, mert úgy látszik, az ő emberi tervei váltak valóra. Aztán egyszer megdöbbenve veszik észre, hogy ő is csak eszköz volt, egy kicsi része Isten örök szándékainak...⁶

Ez a profetikus történelemértelmezés szólal meg Makkai Sándor 1946. január 13-án Debrecenben a 2Kir 5,1–6.19b–27 alapján mondott prédikációjában is. Íme egy részlet: „Isten félelmes ítélete telt be rajtunk azért, mert országunk, népünk jövőjét nem merték a hit szent kockázatára építeni azok, akiknek kezében volt a kegyelmi idő ajándéka. De most a romokon végre meg kell látni, hogy... van szabadító és csodatevő Istenünk, ha hiszünk benne, és igéjére építjük fel jövőnket. A tágas kapuk és széles utak bezárultak előttünk a világban, de megnyílt a szoros kapu és a keskeny út... Van még próféta Izráelben, van még jobb jövőt hirdető lelkiség, mert szól még magyarul az evangélium...⁷ Majd lejjebb ugyanebben a prédikációban így folytatja igehirdetőnk: „És nem hallgathatom el, hogy Géházi bűnének egy szörnyű változata tenyészik közöttünk. Mi a legnagyobb bajunk: Nem a külső nyomorúság, hanem az, hogy közülünk ezrek azt gondolják: most az ideje, hogy testvéreink nyomorúságának vámszedői legyünk, utolsó rongyaikból ezüstöt, ruhákat, földet, marhát, uraságot szerezzünk magunknak. A bélpoklosság mellett még a fekete halál pestisét is terjesztik. Egymás testén, lelkén áttiporva akarnak érvényesülni. Most az ideje? Nem a szűkölködés teszi elviselhetetlenné az életet, hanem a testvéri szív hiánya, az embertelen, kegyetlen önzés, az erkölcsi rothadás leprája...⁸

5. A profetikus igehirdetés – krisztusproklamáció

Ahogy Heinz Bluhm a prófétai igehirdetésről írott könyvében kimutatja, a prófétai (profetikus) igehirdetés ma koncentráltan krisztusprédikáció, Jézus Krisztus életének, uralkodásának proklamálása.⁹ Az újszövetségi prófétai igehirdetés abban különbözik az ószövetségi próféták igehirdetésétől, hogy biztos zengésű trombitaszava Krisztus evangéliumának. Bizonyítja ezt egyrészt Pál apostol félreérthetetlen állásfoglalása: „A zsidók jelt kívánnak, a görögök bölcsességet keresnek, mi pedig Krisztust prédikáljuk mint megfeszítettet, a zsidóknak ugyan botránkozást, a görögöknek bolondságot, ámde maguknak a hivatalosknak, úgy zsidóknak, mint görögöknek Istennek hatalmát és Istennek bölcsességét (1Kor 1,22 s köv.). Másrészt ezt bizonyítja az ApCsel 4,33 is, miszerint a Pál előtti apostoli igehirdetés is krisztusproklamáció volt, éspedig Krisztus húsvéti diadalának nagy erővel történő proklamálása. Később maga Pál is csatlakozott ehhez a prédikációhoz, ahogyan azt a Róm 4,25; 6; 8; az 1Kor 15 és a 2Kor 5,17 is mutatja.

A húsvéti evangélium hirdetése az egyház későbbi századaiban is jellemző vonása a profetikus igehirdetésnek. Annyira, hogy Joó Sándor véleménye szerint „Minden keresztyén prédikáció rejtett főtételének annak kell lennie, hogy Krisztus feltámadott. Az igehirdetésben minden mondanivalónkat egy szempont határozza meg, rendezi és teszi aktuálissá: Krisztus feltámadásának az igazsága. Más szóval, mindenkor a feltámadott és élő Jézust prédikáljuk.”¹⁰ Kimondhatjuk tehát bátran, a profetikus igehirdetés húsvéti igehirdetés. A húsvéti igehirdetés (ha csakugyan az) – profetikus igehirdetés! A húsvéti igehirdetés nagy meglepetése az az információ és proklamáció, hogy a halottnak hitt Krisztus „nemcsak transzcendens hatalom, hanem immanens valóság is”¹¹

⁶ Rádioprédikációk, 222.

⁷ Dr. Makkai Sándor, *Itt és most*, Budapest 1948, 28.

⁸ Uo. 33.

⁹ I. m. 5. és 6. fejezet.

¹⁰ Joó Sándor, *A húsvét homiletikuma*, Debrecen 1942, 1.

¹¹ Uo. 70.

Ennek a profetikus krisztusproklamációnak talán legtanulságosabb paradigmája Barth Károly 1947-ben az 1Jn 5,4 alapján mondott prédikációjának alábbi részlete: „Ez az igazság – Jézus Krisztus legyőzte a világot. Őbenne, az Ő életében és halálában és feltámadásában történt(!) az, hogy Isten, mint Erősebb, mint a világ teremtője és Ura érvényesítette az igazságot úgy, hogy senki és semmi sem tudja tervét és céljait akadályozni... Ő akadályozza meg, hogy a világ megsemmisüljön... Isten a világ feletti ítéletet kezébe vette. Jézus Krisztusban isteni vétőt mondott, isteni akadályt emelt az ellen, ami a világot »gonosz világgá« tudta tenni. Jézus Krisztusban Isten megbékítette magával a világot. Ez az, amit nem lehet visszafordítani. Jézus Krisztusban közel jött az Isten országa, felállított a világ közepén és az ő eljövendő kijelentéséig minden teremtmény szemei előtt azonban már most is érvényes minden hely, idő és ember számára.”¹²

6. A profetikus igehirdetés – bűnbánatrahívás

Ahogy azt már az ószövetségi próféták, majd Keresztelő János, Jézus és az apostolok igehirdetésében megfigyelhetjük, a profetikus igehirdetés egyik sajátos tartalmi ismertetőjele a bűnbánatrahívás. Ezt láthatjuk azonban az egyháztörténet profetikus igehirdetésében is. Így például a többször említett Savonarolánál. „Azt mondtam néked, Firenze... Isten kiválasztott téged, de ha nem akarsz bűnbánatot tartani, úgy elveszi tőled az almát és másoknak adja... Azért nem mondom néked határozott időpontot, hogy állandó bűnbánatot tarts, s Istennek kedvében járj, amit ha nem teszel meg, ó, Firenze, jaj a népeknek... Tartsatok bűnbánatot míg a kard hüvelyéből ki nem huzatik, s míg vérben nem fürdik... bűnbánat által menekülj büneid elől.”¹³

A profetikus bűnbánatrahívás – ahogyan a Kálvin-kutatás kimutatja – Kálvin János igehirdetésének is egyik jellemző tartalmi vonása.¹⁴ Kálvin után újra a *puritán igehirdetés*ben hangzik fel a bűnbánatrahívás – Taylor szerint „Semmi más, csak a bűnbánat tud megszabadítani a halál töréből, semmi más sem békít ki Istennel és állít vissza a kegyelembe... semmi más nem helyez vissza az ártatlanságba... s tesz képessé a szentségre és boldogságra, csak a bűnbánat.”¹⁵ Ugyanő figyelmeztet: „Házadban világias játék folyt. Játék, káromlás, rendetlenség? Nem tartottál addig igazi bűnbánatot, míg mindez nem változik, s házadat az imádság házává nem teszed... Tiszteletlenül sértegetted Isten szolgáit s az evangélium hitvallóit, képmutatóknak, puritánoknak gúnyolván őket, nem bántad meg büneidet, míg mindezt jóvá nem teszed, s ezután nem te védelmezed őket.”¹⁶

A profetikus bűnbánatrahívás az alaphangja Gollwitzer már idézett prédikációjának is: „Kell-e ma (1938) még bűnbánatról prédikálni? Ahol Isten országa az emberekhez jött, ott az ajtó előtt áll Keresztelő János, s kinyitja a szoros kaput ezzel a kiáltással: Viperák fajzatai, kicsoda intett titeket, hogy az elkövetkezendő harag elől meneküljetek? A bűnbánat szó kinyitja a keskeny kaput. Most ez a szó a mi napjainkban a legmegvetettebb, mégis a legfontosabb szó. Mert a bűnbánat nélküli kor, s a bűnbánatra képtelenség a nyomorúság magyarázata. Mivel nem akarjuk hallani ezt a szót, ezért nem tudjuk elfogadni a másik ember igazát, nem akarjuk belátni, hogy a bűn nem másoknál keresendő, hanem saját magunknál, s hogy másokkal szemben szelődnek, de magunkkal szemben szigorúaknak kell lennünk... Ahol megszűnik a bűnbánat, véget ér a humanitás is. Viperák fajzatai, szólíttatik meg itt egy egész nép. Egy nép, mely semmilyen körülmények

¹² K. Barth, *Wir haben...* 195.

¹³ Savonarola, *i. m.* 20–22.

¹⁴ In: *Kálvin és a kálvinizmus*, Debrecen 1936, 242.

¹⁵ T. Tylotr, *The Practice of repentance*, London 1635.

¹⁶ Uo. 98.

között nem volt rosszabb, mint a miénk. Ha Keresztelő János ma ilyen beszédet mondana, hazaárulónak kiáltanók ki. A bűnbánat egyrészt Isten Bárányához vezet, másrészt hitet épít a felebaráthoz.”¹⁷

A magyar református igehirdetés közelmúltjában a prófétai bűnbánatrahívás beszéde példáit találhatjuk Makkai Sándor igehirdetői hagyatékában: „A kegyelmes Atya nem hajolhat le Krisztusban a bűnét nem sirató s megbánni nem hajlandó bűnöshöz... Alázkodjunk meg mélységes szégyennel az Úr előtt. Csak önmagunkat vádolhatjuk” – prédikálja 1945. nov. 18-án a Zsoltárok 50,15 alapján.¹⁸

Az 1Sám 28,4–20 alapján pedig 1946. február 3-án így prédikál: „Súlyos óráink, meg nem hallgatott imádságaink, istentelenül egyedüliségünk oka a múltban van... a meg nem bánt, fel nem számolt, helyre nem hozott múltban... Elfeledded, a tudat alá temetted bűneidet, de meg nem bántad, helyre nem hoztad és nem is akarsz helyrehozni őket. Ma is rejtegeted nemcsak mások, de önmagad előtt is... Istent nem csálhatod meg! Hozzá csak bűnbánó lelkiismerettel és gyermeki bizalommal közeledhetsz...”¹⁹ 1946. január 13-án a 2Kir 5,1–16.19b–27 alapján pedig ezt hirdeti: „szabad nektek megtisztulni a bűnbánatban.”²⁰

A profetikus bűnbánatrahívás az egyik jellemző vonása Bereczky Albert „két ítélet között” mondott prédikációja is. A Dán 9,10–19 alapján mondott „Igaz magyar imádság” c. prédikációjának harmadik pontjában többek között ezt mondta: „Az egyháznak nagy mulasztása, hogy ezt az Isten előtt szív szerint megalázkodó igaz bűnbánatot nem hirdették, nem harsogták, nem követelték eléggé. Mennyi ostoba gőg, másokat okoló vádaskodás, maga hiúságát legyezgető önteltség mocskolta és rontotta ezt a magyar lelket, amelyet Isten a csapások által bűnbánatra és megtérésre hívogatott. A hitetlen emberek persze félnek a bűnbánattól... Milyen szép múltja van a bűnbánatnak a magyarság történetében...”²¹

7. A profetikus eszkatológia

Amint a Biblia prófétai és apostoli igehirdetése mutatja, a prófétai igehirdetés első sorban nem jóvendőmondás, hanem az adott üdvtörténeti és egyháztörténeti szituációban eligazító szó. Ugyanakkor azonban Isten országának, a Jézus Krisztus első és második eljövételét hirdető bizonyágtétel is. Ezt mutatja az egyháztörténet profetikus igehirdetése is a bibliai kor után következő évszázadokban.

A profetikus eszkatológia az alaphangja Savonarola már fentebb többször idézett prédikációjának. Mutatja mindjárt maga a textusválasztás, a Jer 47,6–7. Mutatja a prédikáció főtétele: „látom a kardot, mely visszafelé vág”. Ezért sürgeti az egyház reformációját, és a prédikációkérügmáját summázó befejezést: „Megmondottam néked, az Úr kardja lecsap a földre, hamar és sebesen. Ne kacérkodj azért azzal a »hamarral« és ne mondd, úgy áll a dolog, mint a Jelenések könyvében, hogy száz meg száz évekig tart. Tudd meg, hogy hirtelen fog eljönni, amit ha elhiszel nem válik károdra, hanem hasznodra, hogy bűnbánatra hajolj s Isten útjain járj. Ennek el nem hívése azonban ártalmadra lehet és nem használ neked...”²²

Luther szószékén is megjelenik a profetikus eszkatológia. A Mt 25,31–46 alapján a jócselekedetről prédikálva a bevezetésben ezt mondja: „Evangéliumi textusunk az eljő-

¹⁷ In: G. K. Schäfer, *i. m.* 463.

¹⁸ Dr. Makkai Sándor, *i. m.* 5.

¹⁹ Uo. 9.

²⁰ Uo. 20.

²¹ *Két ítélet között I*, Budapest 1948, 16.

²² Savonarola, *i. m.*

vendő Emberfiáról szól. Ha nem beszélne erről, semmit sem tudnánk arról, mi lesz velünk életünk után? Most látjuk szemeink előtt a halált, melyen keresztül kell mennünk, s utána az lesz, ami itt le van írva, hogy tudniillik jön az Úr és ítéletet tart, s minden ember lelepleződik, a jók is, a gonoszok is. Mindenkinek meg kell jelennie a Krisztus ítélőszéke előtt, s elfogadni, amit testi életével megérdemelt a jóért vagy gonoszért. Ezt most előre bejelenti nekünk. A halált már láttuk, az ítéletet még nem, azonban az is nyilvánvalóvá lesz a számunkra. Az utolsó napon teljes dicsőségében, angyaloktól kísérvé leereszkedik hozzánk az Úr. A felhőkön fog trónolni és mindenki látni fogja őt. Senki sem tud előle elrejtőzni vagy elmenekülni, mindenkinek elébe kell lépnie.”²³ Ezután az eszkatologikus bevezetés után tér rá a jócselekedetek problémájának tárgyalására. Kálvin *Kis Institúciójában* hitvallás formájában jelenik meg a profetikus eszkatológia.²⁴ A *Nagy Institúcióban* külön fejezetben tárgyalja a jövő élettel kapcsolatos tudnivalókat.²⁵ Az igehirdetők fejedelme, C. H. Spurgeon több hatalmas prédikációt is mondott az utolsó ítéletről. Itt csak „Az Istenek ítélőszéke” c., a Róm 14,10–12 alapján mondott prédikációjára utalunk, melyben azt mutatja ki, hogy az ítélet: 1. általános lesz, 2. személyes lesz, 3. isteni lesz.²⁶ Barth Károly szöszékén is megszólal a profetikus eszkatológia. A „Krisztus ítélőszéke előtt” c. a 2Kor 5,10 alapján 1963. február 24-én a bási börtönben mondott prédikációjában nem az ítéletről, hanem a paruziáról, mint valóságos jövődőről beszél.²⁷ Nem így Hans Joachim Iwang „Az Eljövendő jelenléte” c. prédikációjában. Többek között ezt mondja: „Jézus Krisztus az eljövendő. Aki vele találkozik, mindig az eljövendő élettel, mint a jövő világ Urával találkozik. Másképpen nem tud Urunk lenni. Ha csak egyszer Eljött lenne, a múlt egyik nagy alakja, akkor mi uralkodhatnánk rajta. A történeti Jézus a mi kezünkben lenne és nem mi az Ő kezében. Jézusban feloldódik a múlt és a jelen közti különbség... Ő az Eljövendő, az, aki eljött... Az első advent Jézusa és a második advent Jézusa ugyanaz...”²⁸ Még direkter jön elő a profetikus eszkatológia az idősebb Blumhardt szöszékén: „Te vagy-e, aki eljövendő” c., a Mt 11,2–10 alapján mondott igehirdetésében szembeállítja a jelenvaló világot az eljövendő világgal. Ebből a konfrontációból érthető meg, amit az eljövendő világról prédikál: „Mi olyan emberek akarunk lenni, akik a jövő világban élnek... Én egy eljövendő világban élek, a föld és az emberi élet eljövendő formájában. Az emberek engem bolondnak tartanak... Azonban hívjanak ahogyan akarnak. Az én országom Jézus Krisztus országa, ami ide érkezik, egy új emberiség országa, új szívvel, új lélekkel. Én ahhoz az eljövendő világhoz kívánok tartozni, amelyet Jézus Krisztus hirdetett... Ezt az eljövendő világot kell nekünk keresni. Ha ezt nem keresitek, akkor szegény teremtések vagytok. Jézus az eljövendő világban található, s ott, ahol az eljövendő világot keresik.”²⁹

Összefoglalás

A profetikus kérygma elemei: 1. A profetikus írásmagyarázat. 2. A profetikus gyülekezet(egyház)kritika. 3. A profetikus társadalomkritika. 4. A profetikus történelemértelmezés. 5. Krisztusproklamáció. 6. Profetikus bűnbánatrahívás. 7. Profetikus eszkatológia.

²³ In: G. K. Schäfer, *i. m.* 182.

²⁴ *Kis Institútio* 83.

²⁵ *Institútio III*, 9.

²⁶ Spurgeon, *Az üdv üzenete*, 11. szám é. n.

²⁷ K. Barth, *Wir haben...* 257.

²⁸ Bluhm, *i. m.* 145–146.

²⁹ In: G. K. Schäfer, *i. m.* 417.

Vasárnapi prédikációk

Farkas László
Magyaroszvát

Húsvét után!

Alapige: 1Korinthus 1,18
Bibliolvasás: Apostolok Cselekedetei 3,12–21

Kedves testvéreim! Múló életünk homokóráján gyorsan peregnék a másodperceket jelző homokszemek. Másodperceinket követik a percek, perceket a gyorsan múló órák, napok, hetek, hónapok, évek és évtizedek. Szempillantás alatt elmúlik földi életünk 60, 70 vagy 80 esztendeje. Feltesszük a kérdést, mi marad meg bennünk ezekből az évekből? Sokféle kellemes és kellemetlen, örömteli és szomorú emlék. Ezek ott kavarnak bennünk, még ha közülük már sok megfakult, vagy az idő múlásával elmerült emlékeztünkben. A közmondásaink azt mondják, áldott dolog a feledés, vagy az idő minden sebet begyógyít. Azt tapasztalatból tudjuk, hogy nem egészen így van, mivel a feledés által nem találunk a lelkünknek vigaszt, sem lelki sebeinkre gyógyírt. Az igaz, hogy az idő múlása sok mindent elfeledtet a velünk történelemből, sok mindent megszépít a múltból, de nem múlik el semmi életünkben nyomtalanul. A tudatalattinkban minden szépen elraktározódik, legyen az jó vagy rossz, kellemes vagy kellemetlen emlék, és követnek bennünket mindaddig, ameddig földi életünk tart.

Sok múltban történt esemény emléke elevenen él bennünk. Néhányat most idézzünk fel ezekből az emlékekből mivel tanulságosak, hitünkre tekintve pedig sok áldást tartalmaznak.

I.

Karácsonykor az igehirdetésekből arról hallottunk, hogy Isten a kisdéd Jézus Krisztusban megváltót, szabadítót küldött számunkra. Egy kisdéd, kérdeztük, hogyan lehet számunkra Megváltó, Szabadító, hiszen kicsike, erőtelen és védelemre szorul? A szép karácsonyi üzenetet az angyalok, a keleti bölcsek, valamint a pásztorok ajkáról hallottuk. Örvendeztünk a hallottakon, de örömünk hamar szomorúságra fordult nagypénteken, a Golgota hegyén. A keresztre feszítése váratlan, szomorú, megdöbbentő és megrendítő esemény. Ezzel minden felőle való reménységünk szertefoszlott, ahogyan a felkelő nap meleg sugaraitól szertefoszlik a tájat befedő köd. Ki értheti meg mindezt? Az Emmaus-i tanítványokkal együtt mondjuk mi is: „pedig mi azt reméltük, hogy ő az, aki meg fogja váltani az Izráelt” (Lk 24,21). Mi is sok reménységet tápláltunk iránta, akár csak az Emmaus-i tanítványok. De ebben a Golgota keresztre határt szabott. Még fel sem dolgozta értelmünk, szívünk, hitünk ezt a szomorú hírt, máris itt a húsvét újabb meglepő híre: Jézus Krisztus a halottak közül feltámadott.

Örvendeztünk kellene, de mégsem tudunk, mert egyszerre sír és egyszerre nevet a szívünk. Nem tudjuk, melyik hírt tekintjük fontosabbnak.

A nagypéntek eseménye mély sebet ütött szívünkön, mert szembesültünk életünk végességével.

A húsvét örömhíre, a feltámadás, a halál feletti győzelem, megváltásunk bére, melyet Krisztus értünk, méltatlan, bűnös emberekért fizetett, rendkívüli dolgok. Mégis azt

kérdezzük, hogyan érthetjük meg? Hit nélkül sehogyan. Mindezek megértéséhez hit kell, mégpedig gyermeki hit.

Húsvét örömhíre feloldja a nagypéntek szomorúságát, de csak annak, aki kételkedés nélkül elfogadja a feltámadást. Egyik kedvelt énekünk is ezt tanítja: „*ki kételkedőn boncolja őt, annak választ nem ad, de a hívő előtt az Úr megfejtí önmagát*”

Elmúlt a 2005-ös esztendő húsvétja is, de mi maradt meg belőle szívünkben? A locsolás emléke, vagy a köszöntők szépsége, a találkozások, a beszélgetések, ezek mind szép események, de nem elegendők, mert nem maradandóak! A lényeg kimarad az ünneplésünkből, ha Isten igéjéről megfeledkezünk. A húsvéti ünnep alkalmával gazdagon hullott Isten igéjének harmatja szívünkre. Mit is jelentett számunkra mindez? Igazából majd az ünnep elteltével a hétköznapi próbái teszik ezt nyilvánvalóvá.

Készítsünk most magunkban egy számadást az elmúlt események tükrében, és vizsgáljuk meg, épült-e bennünk az ünnep alkalmával a lelki ház.

Ha visszatekintettünk a múltba és számba vettük a történeteket, tekintsünk előre is és kérjük Istent, nyissa meg hitünk előtt a jövő kapuját. Sugározzon életünkre Krisztus keresztségéről a megváltás fénye, mi pedig legyünk e fénynek továbbtűkrözői. A keresztről való bizonyoságtétel nem könnyű, sőt minden időben nehéz. Isten gyermekei ennek nehéz voltát nap mind nap megtapasztalják, amikor alkalmas és alkalmatlan időben vállalják a keresztről szóló bizonyoságtételt. Pál apostol igehirdetésének középpontjában a keresztről való bizonyoságtétel áll. Nem szégyell Krisztusról, mint a megfeszítetről és feltámadotról bizonyoságot tenni. Egész emberi életünk viszonyítási alapja, ha tetszik, ha nem, *a kereszt*. Nem kerülheti meg, nem hagyhatja figyelmen kívül senki! Ez gazdagít minket minden lelki jóval, és e nélkül szegény, nyomorult az életünk. Mennyi gazdagság rejlik ebben, azt nap mint nap felfedezhetjük különböző élethelyzeteinkben.

A Krisztus keresztségéről szóló beszéd a görögöknek értelmetlen, bolondság, zsidóknak pedig megbotránkozás. De mit jelent ez a mai rohanó ember számára? Mit jelent nekem és neked? Ezt egy kis történet érthetőbbé és világosabbá teszi számunkra.

II.

Egy fiatal ember, aki gazdag családból származott, megtagadta szülei gondoskodó szeretetét, jó nevelését, és világgá ment. A maga ura akart lenni, vágyai, álmai, saját belátása és elképzelése szerint akart élni. Megszakított minden összeköttetést és kapcsolatot az atyai házzal. Azt akarta, hogy senki ne szóljon bele az ő életébe. Sem a szülei; sem az ismerősei, sem az otthoni barátok, sem a család lelkipásztora. A rendelkezésére álló pénzüsszeggel a maga ura akart lenni.

Édesanyját nagyon megviselte a szakítás; hamarosan beteg lett; nemsokára betegségébe belehalt. Fia még a temetésére sem jött haza. Az évek múlásával édesapja is össze-roppant lelkileg és egészségileg. Minden lehetséges módot igyekezett megragadni, hogy fiát felkutassa és hazahívja. Az újságokban hirdetésekkel adott fel, melyek által fiát kereste. A tévében is felhívást intézett fiához, melyben elmondta, hogy nagyon beteg és nemsokára meg kell halnia, de szeretné, ha halála előtt újra láthatná a fiát. Megbocsátott neki, és arra kéri, jöjjön haza, nyitva áll előtte az atyai ház ajtaja, akár csak a Bibliában szereplő tékozló fiú előtt. Ebben a tévéműsorban fia képét is bemutatatták, hogy ha valaki felismeri őt, adja át ezt az üzenetét, tudassa vele atyai kívánságát.

Ezt a tévéadást fia is látta egy elzúllott mulatóhelyen. A magasra törő célokból, álmokból, magasztos eszmékből az istentelen életforma következtében semmi sem lett, minden szertefoszlott. Anyagilag és lelkileg teljesen tönkrement. Ruhája cafatokban ló-

gott le róla, de senki nem sajnálta, hiszen maga választotta ezt az utat. Édesapja megtört arcát látva elhatározta, hogy hazatér. Sajnos későn érkezett, édesapját már nem találta életben. Apja végrendeletében házát és egy kabátot hagyott örökségként számára. Rettenetesen felháborodott apja végrendeletén. Hát ezért hívta őt haza ennyi év után? Ez a híres átyai szeretet? Pedig tudta, hogy mennyire szeretne egy szép, piros színű BMW-t, és apjának volt erre pénze. Haragjában néhány ruhadarabot az apjától örökölt kabáttal egy bőröndbe csomagolt, és a rokonság kérése ellenére újra világgá ment.

Évek múltával minden ruhadarabja elkopott, és csak az apjától örökölt kabát maradt meg. Mikor felvette a kabátot, meglepetésére annak a belső zsebében egy levelet talált. Mikor kibontotta, a következőket olvasta: „*Kedves fiam, nagyon beteg voltam, nem győztelek várni. Ezért mindenemet eladtam a házam kivételével. A pénzüsszeget a közeli bankban levő bankszámlára a te nevedre, letétbe helyeztem. Tudom, hogy mindig szerettél volna egy piros színű BMW-t. Az íróasztalom fiókjában van egy boríték, melyben egy piros színű BMW kulcsa található. Menj és vedd át az autót a képviselőtől, a tied. Mindenemet reád hagytam. Szerető szívű édesapád.*”

Amikor ezeket olvasta sírva fakadt, hiszen apja minden gazdagsága az övé volt. Minderről ő semmit sem tudott. Gazdag volt és mégis szegényként élte le életének sok évét. Most, annyi év után igazán örülni sem tudott vagyonának, autójának. Minden vágya és kívánsága ott volt kabátja zsebében, csupán magára kellett volna öltenie azt, és máris megtalálta volna örökségét.

Nem hasonlít-e a mi életünk is ennek a fiatal embernek az életéhez? Nem vagyunk mi is sokszor ilyen szegények, elesettek, nyomorultak lélekben, miközben Bibliánk ott porosodik polcunkon, vagy egy szekrény fiókjában? Nem tarjuk-e mi is sokszor a Biblia szavait elavultnak, idejét múltnak? Szegények és erőtelenségek vagyunk, és így tengetjük életünk napjait, pedig Istenünk minden gazdagsága és ereje a miénk, a Krisztus keresztyje által. Őbenne lett Isten minden akarata valósággá, igenné és ámenné. Nyissuk fel a Szentírást és olvassuk Isten ígését. Élünk általa. Higgynék az ő szavában!

III.

„Kedves testvéreim, sokan megütköznek, mikor ma Krisztus keresztyjéről hallanak. Amikor egy férjét gyászoló idős hölgygel beszélgettem és vigasztalni próbáltam Isten ígésével, ő így felelt: „Tiszteletes úr, nekem ne beszéljen Krisztusról, sem a szenvedéséről, sem haláláról, de még a feltámadásáról sem, csak a Jóistenről.” Hiába próbáltam elcsésmé, szomorú állapotában Isten ígésével vigasztalni, nem tudott megvigasztalódni, mert elutasította a keresztyről szóló bizonyágtételt. Ezzel pedig elutasította Istennek erejét.

Akkor tud Istennek ígéje hatni bennünk és erővé válni szívünkben, ha örömmel fogadjuk a keresztyről szóló beszédet és élünk vele. Ha betegek vagyunk, a leghíresebb orvosokhoz vihetnek bennünket, az orvos felírhatja a legjobb gyógyszeres kezelést számunkra, be is szerezhetjük a leghatásosabb gyógyszereket, és mindez semmit sem használ, ha nem élünk velük.

Isten beszéde élő és ható, minden általunk ismert gyógyszernél hatásosabb annak, aki él vele. Ne kételkedj tehát, élj azzal az Isteni szóval, mely által benned az Isten ereje kifejti hatását. Krisztus keresztyje által ezt az örökséget hagyta számodra a te szerető menynei édesatyád. Krisztus az ő számodra hátrahagyott levele, melyben mindent neked ajándékoz. Örülj és örvendezz, mert vége a szegénységnek, vége a gyengeségnek és erőtelenségnek, vége a szomorúságnak. Isten, a te gazdagítód ajándékozza számodra a legtöbbet, amíg ebben a földi életben élsz. Ez élet után pedig Krisztusban megkaphatod

a mennyeknek országát. Lehet mérlegelni, lehet választani és lehet dönteni. De vigyázz, a földi dolgok hamis csillogása és fénye könnyen becsap, megszegényít, elerőtelenít. Mindezeknek pedig a végük a halál. Ne szégyelld vállalni, hinni és megvallani Krisztus keresztyét az emberek előtt, mert Krisztus sem szégyell téged Isten színe előtt vállalni és éretted közbenjárni. Ennek az életformának meg kell valósulnia a te életedben és a húsvét üzenetének válóssággá kell lennie benned. Húsvét után ezért imádkozunk, hogy ne csak lássuk, ne csak értjük Isten akaratát, hanem az ő segítségével meg is tudjuk élni. Ahogyan lépésről lépésre előre haladunk a hit útján, egyre több és több gazdagsága árad életünkbe a mi mennyei édes Atyánknak Krisztus által. Álljanak itt az új énekeskönyvünk egyik énekének szavai biztatásként: „végig megáll a nagy tusát, erőt az Úr, a Krisztus ad”

Isten irgalma legyen velünk, és vele minden nehézség ellenére a célba érkezünk. Ámen.

Kulcsár Árpád
Értarcsa

Sorsdöntő választás

Alapige: Márk 10,17–22
Bibliailvasás: Márk 10,17–31

Azok között az evangéliumi történetek között, amelyek alkalmával Jézus összetalálkozott valakivel és beszédbe elegyedett vele, az egyik legtöbb megdöbbenést kiváltó igeszakasz a mai alapigénk. Jézus beszélgetett már az Őt éjszaka, titkon meglátogató Nikodémussal, a Jákob kútjánál a samáriai asszonnyal, Máriával és Mártával, a kapernaumi századossal, a tanítványaival, és most egy emberrel, aki odafut hozzá és leborul előtte. Minden bizonnyal ez az ember már hallhatott Jézusról, ezért érezzük magatartásán az örömteli felbuzdulást, amit a Jézussal való találkozás jelent az életében. Siet, nehogy elszalassza. Manapság nem tudom hány ilyen Jézushoz siető embert lehet látni, aki egyenesen futva szalad, csak hogy Jézus lábaihoz omolhasson és válthasson néhány szót vele. Az, hogy a világ tele van rohanó emberekkel, akiknek még egymásra sincs idejük, nem hogy magukra, az igaz. Elrohannak Jézus mellett, elrohannak a kereszt mellett, de feltekinteni már nincs idejük. Pedig ez az ember akkor, amikor Jézushoz rohan, tulajdonképpen azt mutatja meg, hogy ad magára valamit. Mert van ideje Jézusra, nem várja el, hogy amikor ő ráér, akkor hívassa Jézust magához, hanem ő szakít időt, keresi az alkalmat. És sikerrel jár! Milyen boldogan borulhatott le ott Jézus lábainál: találkozott a Messiással, és ő figyelmére méltatott. Mi azt szoktuk általában gondolni: adok egy órácskát az életemből, hogy Jézus találkozhasson velem, ha akar. Ez az ember, aki Jézushoz fut, annyira ad magára, hogy azt mondja neki: „Jó Mester.” Ő, aki gazdag, és minden bizonnyal jó nevelésben részesült, tudja, hogyan kell megszólítani valakit. Ő a jó, én nem vagyok az. Ő a Mester, én csak alázatos, előtte leboruló tanítvány vagyok. Ő nem egyszerűen Mester, hanem Jó Mester, azaz a nekem megfelelő, a lehető legjobb; mert nem egyszerűen tanít valamire, bölcsességre vagy bármire, hanem a jóra tanít. Ez a Mester az örökéletre tanít! Ezért jó nekem. Mert az örökéletre vágyom. Többre, mint amit a földi élet bármilyen mámor, öröme, vigasztalása nyújthat. Úgy tűnik, a Mester nem örül a megszólításnak, hanem elutasítja. Ő nem a jó Mester. Túlságosan bőkezűen osztogatja ez az ember a „jó” jelzőt. Vajon nem azért-e, mert magát is annak tartja?

Jézus felidéri az ember előtt a parancsolatokat. Ez az ember azonban nagyon jól tudja őket, hiszen azt állítja, hogy ifjúságától fogva megtartotta őket. Ezért beszél ilyen

könnyen arról, hogy jó Mester. Magát is elég jónak tartja ahhoz, hogy így tegyen. Hiszen ő a parancsolatokat megtartotta, az pedig, aki betartja, a törvény értelmében jó, kedves Isten előtt. Azt azonban tudja, hogy ennek ellenére még hiányzik számára valami: az örökélet. Ezt a parancsolatok betartásával nem nyerheti el, ezt érzi. És jó helyen kezd el keresgélni. Jézushoz fordul ezzel a gondjával. El akarom nyerni az örökéletet, mondja neki. Vajon azok, akik csak néha adnak egy kis időt az életükből Jézusnak, el akarják-e nyerni az örökéletet? Vagy megelégednek a törvény betartásával? Mert a törvény betartása nem üdvösségszerző cselekedet. Az üdvösséget egyedül csak Krisztus adhatja meg. Ez az ember jó helyen jár, ha az örök életet szeretné elnyerni. De akadályba ütközik az úton. Jézus, miután elbeszélgetett vele, már nagyon jól tudja, hogy hányadán állnak. Mégis, látja ennek az embernek a szívében a törekvést. A maga nem tökéletes módján, de a parancsolatok betűi mögött mégis Istent keresi, és Jézusban színtén. Miért ne mondaná hát meg Jézus, mi az az akadály, ami miatt még távol érzi ez az ember magát az örökélettől?

Vagyona van, ami önmagában véve még nem bűn, de ez a vagyon nagyon drága ennek az embernek. Jézus látja ezt, és a fájó pontra tapint, amikor feltárja előtte, hogy mi a tényleges akadály. Annyira fájó pontra, hogy egészen elszomorodik az az ember, amikor meghallja, hogy mit mond neki Jézus. – Hát a vagyon? – gondolja magában. Ez az akadály? És megszorodik a szíve. Hát Isten a vagyonomat akarja széjjelosztani, neki is a pénzem kell? Hogyan kérhet tőlem ilyet az Isten? Amikor mindent megadnék neki, pont a vagyonom szúrt szemet neki? Mindenki a vagyonomra irigykedik a környezetemben, és most Jézus is ezzel jön? Búsan kell elmennie Jézus elől. Megszomorodva, csalódottan. De mekkora a csalódás a mennyben, amikor Isten látja, hogy az Őt kereső embereknek van ami nálánál fontosabb az életükben. Emberek – és ez hangsúlyos ebben a történetben, hogy nincs nevesítve az illető, mert ez az ember lehetsz te is, testvérem – azért fordulnak vissza Istenkereső útjukról, mert túl soknak tartják az árat, amit Isten kér. Ugyanis Isten nem elégszik meg azzal, hogy valamit adunk neki az életünkből. Ő ugyanis bennünket akar teljes egészében, nem csak részben. Nem csak akkor, amikor kedvünk van hozzá, vagy épp. semmi más dolgunk nem akadt, nem csak akkor, amikor tudunk neki is szentelni néhány percet az életünkből, hanem mindig, minden időben azt szeretné, hogy kövessük Őt, és vegyük fel a keresztet. Mert a keresztet hordozni sokkal könnyebb, mint a vagyon szorításától megszabadulni, amely adott esetben el is választhat Istentől, felebarátainktól. A vagyon helyett sok más mindent behelyettesíthetünk ide, végét nem érő listával duzzaszthatjuk. Ha önvizsgálatot tartanánk, vajon mi mit találnánk fontosabbnak az életünkben Jézus követése és az örökélet helyett? Az az ember Jézus elől megszorodva ment el. Te, amikor hallod Jézus hívását, hogy vedd fel a keresztet és kövesd Őt, mit teszel? Kigyomlálod a szívedből mindazt, ami eddig fontosabb volt Istennél, új értékrendet készítesz magadnak, új sorrendet, vagy megmaradsz a régivel? Isten segítsen meg a döntéshozatalnál, hogy te is csatlakozhassál a kereszthordozók nagy táborához, akik felcserélik a szívükben lakozó, fontosnak tartott dolgokat arra a keresztre, amelyről Jézus itt beszél, és boldogan hordozzák azt, mint az örökélet várományosai. Ámen.

A személyes szeretet

Alapige: János 21,15–19
Bibliavásás: János 6,64–69

Húsvét után, a Genezáret tó partján háromszor kérdezi a Feltámadott Úr Pétertől: szeretsz-e engem? Furcsa, hogy ezt attól halljuk, akinek adatott minden hatalom mennyen és földön, életen és halálon. Háromszor hangzik el a kérdés, ami azt is igazolja, hogy nagyon fontos, amint ez a szeretettel lenni szokott. Úgy tűnik, hogy Jézus rá van utalva az emberi, tanítványi szeretetre, a Péterére, a tiedre és az enyémmre. Az ünnepélyes nyilatkozatok után, az úrvacsorávételekor elhangzó *hiszem és vallom, ígérem és fogadom* után, most a kimondott szavak mögötti tartalomra kérdez rá a mi Urunk, a bennünk lévő, iránta érzett szeretetünkre. Itt kezd valósággá válni a jánosi ige: „Fiacskáim, ne szóval szeressünk, se nyelvvél: hanem cselekedettel és valósággal.” (1Jn 3,18) Hisszük és valljuk, hogy Ő Isten Fia, ez kedves tőlünk, a kérdés azonban az, hogy e megvallott hit mögött ott van-e az őszinte szeretet?

A Feltámadott Úr joggal kérdez, hiszen *Ő odaszentelte életét a tanítványokért.*

(Nincsen senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki életét adja az ő barátaiért, ti az én barátaim vagytok... Jn 15,13) Nem mi szerettük Istent, hanem Ő szeretett minket annyira, hogy az Ő Fiát adta érettünk. Igen, a gyermekéért életet odaszentelő anya joggal kérdezheti: fiam, lányom: szeretsz-e engem? A tanítványáért életét áldozó Úr kérdezhet. Ilyen értelemben megállapíthatjuk: ideje van a nyilatkozattételének és ideje a szeretetnek.

I.

Istent szeretni

Most történetesen nem a felebaráti szeretetről, hanem *az Isten szeretéséről van szó.* Lehet, hogy furcsának tűnik, amit hallunk, mert azt megszoktuk, hogy Istent tiszteljük, higgyünk benne, de Istent szeretni valami nagyon elvont dolognak tűnik. Pedig már az Ószövetségben is arról olvasunk, hogy Isten féltő szeretettel ragaszkodik hűtlen népéhez, ugyanakkor tőle is szeretetet, ragaszkodást vár: „Szeressed azért az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes erődből.” (5Móz 6,5)

Nagypénteken nyilvánvalóvá vált Isten ember iránti szeretete. Most már egészen pontosan tudjuk, hogy mit jelent a jól ismert igevers: „Mert úgy szerette Isten e világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hiszen ő benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” (Jn 3,16) Péter is tapasztalta ezt a szeretetet.

Az alapigében azonban nem a világról, nem is a népről, még csak nem is az egyházzal, az közösségről, hanem személyesen Péterrel, *az egyénről van szó.*

A Genezáret-parti reggeli után következik ez a csendes, négy szemközti beszélgetés. Legutóbb a lábmosás alkalmával zajlott le a személyes beszélgetés a Mester és a mindig aktív tanítvány között. Akkor nagy szavak hangzottak el. Ott ezt mondta Péter: „Az életet adom érted.” (Jn 13,37) Tudjuk, mi lett a nagy fogadkozásból, háromszori tagadás egy szolgáló előtt azon a rettenetes éjszakán, majd a kakasszó és a szégyenteljes sírás. Azon az éjszakán csak a tekintetük találkozott, de nem esett szó a tagadásról. Az események annyira gyorsan peregtek, hogy még nemigen volt alkalom a gondolatok rendezésére. (Az asszonyok híradása, a Feltámadott rövid megjelenései, most pedig ez a csendes tóparti reggeli, amelyen kenyeret és halat ad a Megváltó.) Senki sem mer meg-

szólalni, nem merik megkérdézni az Urat. Még a máskor oly bátor Péter sem. Most sem ő kezdeményez, nem mer előhozakodni szégyenletes tagadásával, még nem érzi magát elég erősnek erre.

II.

Ne csak szóval szeressünk...

A beszélgetést az Úr kezdeményezi. Észreveszi, hogy rendezetlen gondolatok, érzések kavarnak a tanítványban. A Jézus kérdése a Péter tanítványok közötti szerepvállalására utal, a többiek nevében is kimondott nyilatkozataira. Gondoljunk arra, amikor a kenyérszaporítás után sokan visszafordultak az Ő tanítványai közül, a Jézus akkori kérdésére „vajon ti is elartok-e menni?” Péter gyönyörű hitvallással válaszol: „Uram, kihez mehetnék? Örök életnek beszéde van nálad. És mi elhittük és megismertük, hogy te vagy a Krisztus, az élő Istennek Fia.” (Jn 6,68–69) A Cézára Filippi felé vezető úton (Mt 16,16) szintén Péter válaszol a Jézus kérdésére: „Ti pedig kinek mondotok engem?” A többiek helyett is vallja: „Te vagy a Krisztus, az élő Istennek Fia.” Úgy néz ki, hogy a szavak szintjén nincs baj Péternél, csak a megvalósulással vannak gondok. Ha a többiek előtt nyilatkozott Péter, akkor helye van a Jézus kérdésének: jobban szeretsz-e engem, mint ezek?

A hitvallás terén nálunk sincs baj, hiszen kimondjuk, megvalljuk bűneinket és hitünket, csak éppen a gyakorlatban bukunk el. Természetesen mi is hivatkozhatunk a körülményekre, amint azt Péter is tehette volna, hiszen azon az éjszakán a többiek is elszaladtak. Rettenetes volt látni azt, ami ott történt. Úgy nézett ki, hogy a főpapok, az írástudók, a Pilátus hatalma nagyobb, mint a Jézusé. Korábban, amikor azt vallotta Péter, hogy Jézusban az élő Isten Fiát látja, akkor nem számított ilyesmire, nem beszélve a csúfos kezeszthalálról, amit aztán végképpen nem tudott feldolgozni.

Nem vagyunk azonos helyzetben Péterrel, de velünk is előfordult már, hogy egy adott pillanatban egyet mondtunk, és a kényszerítő körülmények hatására másként cselekedtünk, vagy hogy valami miatt inunkba szállt a bátorság, esetleg valaki vagy valakik előtt nem mertük kimondani, hogy az ő tanítványai vagyunk. Az is előfordult már, hogy itt a templomban úgy éreztük, hittük, hogy néki adatott minden hatalom mennyen és földön, de otthon, a kórházban vagy a temetőben egyszerre csak másként láttuk vagy gondoltuk.

Érdekes a Jézus kérdése, de a lelkigondozói módszere is. Nem szemrehányással kezdi a beszélgetést: 'Hol voltál, mit mondtál azon az éjszakán, hogy lehet, hogy ennyire gyengének bizonyultál, milyen tanítvány vagy te, Péter?' Ehelyett csak az egyszerű, de mindennél fontosabb kérdés következik: szeretsz-e engem, jobban, mint a többiek?

Péterből mostanra minden nagyzolás eltűnt. Nem akar több lenni a többieknél. Az elmúlt hetek eseményeivel a háta mögött már nem mer nagy dolgokat megfogadni, nem mondja azt, hogy jobban szereti az Urat, mint mások, *csak egyszerűen szereti*. Minden tagadás, megfutamodás, emberi gyengeség, kételkedés, türelmetlenség ellenére szereti a Mestert, hiszen azért vetette magát az imént a tengerbe, mert látni akarta, mellette, vele akart lenni.

Jézus még kétszer kérdezi Pétert, de már most elhiszi neki, *már most megbocsát*, hiszen a 'bárányok' legeltetésével bízza meg. A következő kérdések emlékeztetik Pétert a tagadására, amit amúgy sem lehetett elfelejteni. A bűnt, a tagadást nem lehet szőnyeg alá söpörni, nem lehet meg nem történné tenni, a számbavétel egyedüli célja azonban a megbocsátás.

A megbocsátás legszebb bizonyítéka pedig az, hogy rábízta a nyáját. Jól figyeljük meg: Jézus a saját bárányairól, saját juhairól beszél. (drága véren szerzett népe). Ezt a nyáját bízta Péterre és egyben mindazokra, akik szeretik őt.

III.

A szeretet következménye

Legeltetni, őrizni. Amikor a nyáj legeltetéséről hallunk, eszünkbe jut a 23. zsoltár és a nyájáról gondoskodó Úr. A János evangéliuma 10. részében Jézus önmagát nevezi Jó Pásztornak, aki életét adja a juhokért. Most a nyájról való gondoskodás minden terhe és öröme a tanítványra hárul. A füves legelő, a csendes forrásvíz megszerzése, a lélek megvidámítása, a biztonság megteremtése. Micsoda megtiszteltetés: a tagadó, gyengének bizonyult tanítványra ilyen nemés feladatot bízni. Micsoda megtiszteltetés, hogy minket, a benne bízokat bíz meg, éppen minket akar felhasználni a mi Urunk.

A pásztorkodást csak akkor lehet végezni, ha a pásztor szereti a Gazdát és a nyáját. E szeretet nélkül nincs másokkal való törődés, csak önmagunk legeltetése (Ezékiel 34). Jézus nem kérdezi Pétertől, hogy van-e kedved, akarsz-e végezni, vállalni? Küldi, megbízta a feladattal. Később, a Mennybemenetel előtt is hangzik: „Lesztek tanúim, Jeruzsálemben, Judeában, Samáriában, a földnek mind végső határáig”. Most egyelőre szűkebb körű a feladat, a már meglévő nyáj pásztrolása (Ez 34,16: „Az elveszítettet megkeresem, s az elűzöttet visszahozom, s a megtörtötten kötözgetem, s a beteget erősítem.”) A nyáját füves legelőn nyugtatni, csendes vizekhez terelgetni, megvidámítani, a 23. zsoltár pásztorának szolgálata: Tudjuk, hogy itt nem csupán a Péter szolgálatáról van szó, hanem a mindannyiunkról. Gondoskodni azokról, akiket ránk bízott az Úr, akik az idők folyamán hisznek Őbenne. Péterre és reánk rendkívül értékes nyáj bízott, olyanok, akikért életét áldozta a Pásztor. *Felelősségteljes szolgálatról van szó, amit senki sem vehet felelőtlenül, ha egyszer kihondta, hogy szereti az Urat.*

Jézus, Jó Pásztoraként megkérte, visszahozta Pétert. Ő úgy hozza haza az elbántogott juhot, hogy közben meggyógyítja, újjáteremti. Az egyházi előljáró, a lelkész, a keresztyén családfő viselkedésében is Isten jópásztori szeretetének kell tovább élnie.

Jézus követése. Péter nem csak a pásztrolásban, hanem az áldozatvállalásban, az önmaga odaszentelésében is Mesterét kell kövesse. „Ha valaki énutánam akar jönni tagadja meg magát, vegye fel a keresztyét és kövessen engem.” Most másodszor hangzik el a hívás: *Kövess engem!* A két hívás között az első hívás szintén a Genezáret tó környékén hangzott el, ott van a Péter egész tanítványi tapasztalata, élete, nagypénteki szomorúsága és húsvéti öröme. Most Péter egészen pontosan tudja, hogy mit vállal: szenvedést is, de egyben a feltámadott Jézus dicsőségében való részesedést is. Péter megtapasztalta a kegyelmet, a megbocsátást, most itt az ideje, hogy ebből a kegyelemből élve szolgálja az ő Urát, ami a reábízottak hűséges pásztrolásában válik valósággá. Az Isten szolgálatát nem lehet elválasztani a felebarát szolgálatától. „Pásztorok vagyunk, akikre emberek sorsát bízta Isten, s akikben kell, hogy gondviselő okosság, gyöngédség legyen, túl az ész szabta határokon is.” (Jelenits István)

A kegyelmet mi is megtapasztaltuk, Isten megbocsátó szeretetében részesedtünk, a szolgálatra, az egymásról való szerető gondoskodásra, az áldozatvállalásra minket is elhívott és küld a mi Urunk. Az ünnepélyes hitvalláson túl, a mindennapokban megvalósuló szeretettel bizonyítsuk, hogy szeretjük Őt, aki előbb szeretett minket. Ámen.

Isten-arc, ember-arc

Alapige: 2Korinthus 4,6

Bibliaviasítás: Jób 22,21–30

A Biblia gyakran beszél az emberi kezeiről, máskor a nyelvről. Ma az arcról lesz szó. Nagyon egyszerű megállapítás ez: az arcunk elárul minket. Végül is az arcról lehet leginkább azonosítani az embert. Különös dolog: Isten olyan változatosan teremtette még az emberi világot, hogy szinte minden egyes emberpéldánynak más arca van. Alig akad két olyan ember, aki arcban tökéletesen azonos lenne. Az ikreknél fordul elő néhányszor, de tüzetesebb megfigyelés alapján rá lehet jönni, hogy még köztük is van némi különbség.

Hihetetlen, hogy Isten mi mindent rejtett el az ember arcába. Éppen azért, mert az arc olyan tökéletes tükre a léleknek, olyan nagyszerű kifejezője annak, ami bennünk zajlik, éppen ezért fogalmazhatunk mi olyan változatosan pl., hogy „szomorú arc”, vagy „csüggedt arc”, vagy „kétségbeesett arc”, „derűs arc”, „megelégedett ábrázat” S még tovább sorolhatnánk ezeket a megnevezéseket annak érzékeltetésére, hogy mi minden játszódik le az ember arcán, attól függően, mi minden zajlik le az ember lelkének mélyén. Az Ószövetségben van egy érdekes párbeszéd Artaxerxes, perzsa király és zsidó pohárnoka, Nehémiás között. A pohárnok ott van a király szolgálatában, ott sűrög-forog a vidám társaság ünnepi asztalánál, tölti a bort a lakomázók poharaiba, s egyszer csak feltűnik a királynak a pohárnok szomorú ábrázata. Rákérdez: „miért szomorú a te orcád, holott te beteg nem vagy?!” S akkor Nehémiás azt válaszolja: „hogyne lenne szomorú az én orcám, felséges királyom, hiszen a város, ahol az én őseim sírjai vannak, a szent Jeruzsálem pusztán hever és kapui megégtek a tűzben”

Minden szomorúságnak van tehát oka. Az Újszövetségben is van egy nagyon ismert történet a szomorú arc kapcsán. Két gyászos tekintetű tanítvány bandukol Jeruzsálemből Emmausba egy fárasztó nap végén. Egyszer csak hirtelen megjelenik mellettük egy harmadik személy. Szomorúságukban észre sem vették, honnan toppant oda az illető. A lényeg az ismeretlen jövevény részéről elhangzó kérdés: „miért vagytok szomorú ábrázattal?” Nyilván, rá volt írva arcukra annak a rettenetes veszteségnek a fájdalma, amit átéltek nagypénteken, Mesterük elvesztésekor. Kezdek is magyarázni szomorúságuk okát. „Pedig mi azt reméltük, hogy ő fogja megszabadítani Izráelt” s immár nincs. Hát ezért vágyunk szomorú ábrázattal.

S még sorolhatnánk a példák sokaságát egyéni, családi életünkből. Amikor hazajön gyermeked az iskolából, rá van írva az arcára sok minden. Figyelmes szülőként rögtön rákérdezel: miért szomorú, lehangolt vagy éppen riadt a tekintete? Lehet, hogy éppen egy kutya ijesztette meg az utcasarkon. Vagy éppen a nagyleány esik be az ajtón ijedten, s kiderül, hogy valaki követte a késő esti sötét utcán. Ez is nyomot hagy az arcán.

Tőlünk is kérdezhetné Isten sok-sok eset kapcsán: te miért vagy szomorú ábrázattal? Vagy mitől riadtál meg annyira? Mi tüntette el az arcodról a korábbi nyugalmat?

A Példabeszédek könyvében azt mondja az ószövetségi bölcsesség: amint a víz tükrözi az arcot, úgy tükröződik a szívben az ember. Vagy még érthetőbben: úgy tükröződik az ember szívének állapota az arcán. Ezért nem mindegy az, hogy mit árul el a mi arcunk. No, meg nyilván azt is tudjuk, nem mindegy az, hogyan nézünk egymás szemébe, hogyan fordulunk egymás arca felé. Mit teszünk a másik ember arcával? Mert sokféle emberi arc van. Van olyan arc, amit a másik ember gonoszságá rúttott el. Nemcsak a

bennem lakó gonoszság, romlás, kétségbeesés, ijedelem, félelem, aggodalom, szorongás tudja eltorzítani az arcomat, hanem bizony a reám támadó másik ember is hibás lehet abban, hogy az én arcom fájdalmat tükröz vagy csalódást hordoz.

Sok embert megkérdezhetne Isten: miért olyan kétségbeesett és keserű vonásokkal terhes az arcod? S lehet, hogy szülőként azt válaszolnád: azért, Uram, mert az én gyermekem nagyon sok keserűséget okoz nekem. Kérdezhetné Isten sok feleségtől: miért hervadt le a valamikori fiatalos derű az arcodról? Lehet, azt válaszolnád keserű csalódások hosszú évei után: bizony, nem ilyen társat reméltem abban a daliás legényben, aki valamikor megkérte a kezemet. A csalódás könnyei bujkálnak a szemed sarkában, s a keserűség árnyékolja be az arcodat. Vagy kérdezhetné Isten sok férjtől: miért olyan merevek az arcvonásai, s miért nem tudnak feloldódni? Talán az lenne az őszinte válasz: azért, mert bizony csalódtam a társamban. Még sok-sok ilyen kérdést tehetne fel Isten éppen annak kapcsán, hogy mit olvas le az arcunkról.

Hogyan viszonyulsz te a másik emberhez? Milyen vonásokat csalsz az arcára? Tudjuk: egy jó szó máris derűt tud varázsolni a másik ember arcára. Egy kedves mosoly elég ahhoz, hogy a másik ember arcán is mosoly jelenjen meg. Amikor bemegyek egy üzletbe vásárolni, s olyan morcosan löki oda az elárúsító a kérdést: 'mit akar?', – volt már eset, amikor így válaszoltam: 'előbb egy mosolyt'. S bizony észbe kapott az illető, s elmosolyogta magát. Vajon nem lenne jó megtanulnunk egymás arcán mosolyt fakasztani? Persze, ahhoz a Krisztus belső derűje, az a nagy mennyei békesség szükséges, amit nem úgy ad nekünk Jézus, amint a világ adja. Ha ezt hordozod a szíved mélyén, akkor ritkán fog eltorzulni az arcod. Akkor megjelennek a te emberi arcodon az Isten arcának vonzó vonásai. No, persze, kérdezhetnénk, milyen az Isten arca? Hiszen azt mondta Mózesnek Isten: az én orcámat ember élve nem láthatja. Az én arcom látásába a porszem ember belepuzzul.

Az ember történetét végigkíséri az a kíváncsiság: milyen lehet Isten arca? Az Újszövetségben is megjelenik ez a vágy. Néhány görög is felmegy Jeruzsálembe az ünnepre, s nem elég nekik az ünnepi felvonulás látványa, látni akarják Jézust. S akkor két tanítvány odaviszi ezt a néhány görögöt Jézushoz. Ahhoz a Jézushoz, aki azt mondta: aki engem látott, az látta az Atyát. Az Isten-arc Krisztuson. Az Isten-arc egy egyszerű, hétköznapi, poros vándorprédikátoron. Csak ennyi az Isten arca? – kérdezhetnénk. Mi valahogy Felségesebbnak képzeltük. Olyannak, amilyennek még soha nem láttuk. Látni akarjuk Istent, látni szeretnénk Jézust. De hogyan juthatunk el erre a látásra? Az Isten arcát közelről hogyan is ismerhetnénk meg?

Tudjuk, az Ószöveiség tele van ilyen emberi óhajokkal. Aki rendszeresen olvasgatja a Bibliát, rábukkan ilyen kérdésekre, mint pl. Jóbnál: miért rejtéd el arcodat tőlem? Ezt a szenvedő Jób kérdezi Istentől. Isten azt mondja Ezékiel próféta által Izráelnek: elfordítom tőlük az arcomat, vagy más esetben: ellenük fordítom arcomat. Döbbenetes helyzet ez, amikor Isten elfordulni kényszerül népétől. Elfordítja arcát, mert látni sem szeretné azt a sok szörnyűséget, ocsmányságot, amit népe művel. Ugye, ismerős ez az elfordulás?

Amikor valami iszonyatosat látunk, rögtön elfordítjuk arcunkat, nehogy magunkkal vigyük annak a borzalmas látványnak a képét, s még éjjel is arról álmodjunk.

Amikor Jézus a kereszten kifeszítve függött megcsúfolva, arcul ütve, leköpdösve, meggyalázva, akkor Isten is elfordította az arcát. Kérdezhetnénk: miért volt olyan szörnyű az a látvány? Mert Jézus Krisztus bűnné lett értünk – mondja Pál apostol. Azaz minden mi bennünket magára vette, s felvitte a keresztre. Isten azért fordította el az arcát, mert ott látta az én szennyes gondolataim bűnét, az én romlott kívánságaimat, az én keménységemet, az én akaratosságomat, az én makacsságomat, az én irigységemet, az én fősvénységemet, az én hazugságaimat, az én tolvajlásaimat – és a tiédet, mind.

Dosztojevszkij szerint a pokol az a hely, ahova Isten nem néz többé. Jaj egy embernek, ha Isten többé nem néz reá. Olvasunk ilyent az Ószövetségben: ha elfordítod arcodat, megháborodnak, elveszed lelküket és kimúlnak és porrá lesznek újra. Jaj annak, akitől Isten elfordítja arcát.

De, boldog az az ember, akihez odafordítja Isten az arcát – Jézus Krisztusban. Ez történt, valahányszor Jézus megállt egy-egy ember előtt. Ő nem felszínesen nézett reá valakire. Képzeljük csak el, amikor Jézus egyszer csak megáll Lévi előtt. Ott ül Lévi a vámszedő asztalnál, belefeledkezve a pénz számolásába, szinte föl se néz azokra az emberekre, akikről beszedi a vámot. Őt nem érdekli az emberek arca, hanem a pénze. Elszemélytelenedett és lélekteleenné vált rég a munkája.

Vajon, nem vagyunk-e mi is így sok emberrel? Amikor csak annyiban érdekel a másik ember, amennyi hasznot le tudok gombolni róla. Hogy az arcára mi van írva, az sokszor nem érdekel. Hogy a tekintete miért megtört, miért van szomorú ábrázata? Sokszor hidegen hagy, mert már mi magunk is megkérgesedtünk a mi érzéketlenségünkben.

Hozzá vagyunk szokva, hogy a hivatali ügyeket gyorsan intézzük. Bemegyünk az adóhivatalba: jaj, ne legyen sok ember előttünk, intézzük el gyorsan. Olyan személytelenül bonyolítjuk ezeket, az emberekkel kapcsolatos ügyeket. Mert az ablak mögött ülő csak egy pénzbeszedő, csak egy kéz, ami mozdul. Az arc nem érdekel.

Gyakran érzékelem, amikor emberek jönnek hozzám a lelkészi hivatalba, hogy nem csupán egy igazolást, egy befizetési nyugtát akarnak kapni. Nem egyszer magá az ügyintézés csak egy alibi. Később ugyanis kiderül: azért jött, hogy jól kibeszélgesse magát. Jó szóra van szüksége, amit rég nem hallott senkitől. Le lehet olvasni az arcokról, hogy sokszor többre van szüksége, mint amennyit szavával elárul. Vajon, van-e figyelmes szemünk a másik arcán megjelenő vonások és a vonások mögött rejlő érzések kiolvasására?

Az első Igénkből azt olvastuk Jób könyvéből: ha a Mindenható lesz a te aranyad és válogatott ezüstöd, akkor a Mindenhatóban gyönyörködsz és arcodat az Istenhez emeled. Elifáz, a barátja mondja ezt Jóbnak. Ugye, egy gyűlölettel teli, ijesztő arcra nem szívesen nézünk. A tegnap este éppen arra léptem be a TV-szobába, hogy a gyermekeim szörnyülködnek egy híradás kapcsán, mi szerint egy férfi tizenhárom embert ölt meg. Tényleg az arcára rá volt írva a szörnyű gonoszság, s ráadásul a már halálra ítélt embernél semmi nyoma nem volt a megbánásnak. Hátborzongatóan félelmetes volt az arca ennek a sorozatgyilkosnak. Egy ilyen arcra nem szívesen emeljük fel tekintetünket. De az olyan arcra, amelyikre rá van írva a szeretet és a szelídség, szívesen.

Keressétek az Úrnak az orcáját! – hangzik el az egyik zsoltárban a felszólítás. A megszólított ember erre így válaszol: „Az Úrnak orcáját keresem!” Tudsz-e így válaszolni, testvérem erre a felszólításra? Igen, ha arcodat a Mindenhatóhoz emeled, akkor benne gyönyörködsz. De kérdezhetnénk: milyen is ez az Isten-arc? Alapigénkben, a 2Kor 4,6-ban ezt olvastuk: a Krisztus arcán fölragyogott az Isten dicsőségének az ismerete. S közben az Ézsaiás 53-ban ezt halljuk: néztünk reá, de ábrázata nem volt kívánatos. Utált és az emberektől elhagyott volt – az összetört, leköppött, véres Krisztus-arc. Elfordultunk tőle – mondja a prófécia. Hogyan lehet ezt a kettőt egymás mellé tenni? Azaz: utált volt, s mégis az ő arcán ragyogott fel az Isten dicsősége! Hogy lehet föllismerni ezen a bűneink által elcsúfított Krisztus-arcon az Isten dicsőségének a vonásait? Van ennek egy titka, testvéreim. S ez a titok el van rejtve ebben az igeversben. De ez a titok föl is derülhet, mert azzal kezd Pál ezt a verset: az az Isten, aki a teremtéskor mondta: legyen világosság, ez az Isten gyújtott világosságot a mi szívünkben.

Miért sötét sokszor egy-egy emberi szív és ennek nyomán a tekintet? Miért nem tud földertülni sok ábrázatot? Mert az Isten Szentlelkének a vigasztalása még nem hullt bele a szívébe! De ha behull, a szomorúságnak, a veszteség fájdalomának a komorságát is el

tudja oszlatni. Ugye, milyen félelmetes sokszor, amikor beborul az ég, elsötétedik fényes nappal is, s érződik a vészterhes vihar közeledése a levegőben. Amikor elvonul a vihar, úgy érezzük, mintha valaki elfújta volna a sötét felhőket, hogy felragyoghasson a nap. Nos, ez történik, testvérem, amikor az Isten szava behull a szívedbe, amikor világgosságot gyűjt benned. Amikor helyesen látod Istent, amikor tudod, kicsoda Jézus Krisztus, s amikor helyesen látod az embert és önmagadat is.

Mi az Isten arcát Jézusban ismerhetjük meg. „Egy Isten-arc van eltemetve bennem, néha magamban látom, néha másban, ...a rám rakódott világ-szenny alól ...akarom kibányászni magam ...nem nyugszom, amíg nem hívom elő...” – mondja Reményik. Csak-hogy a magunk erejéből nem telik előhívni ezt az Isten-arcot. Hiába állok a tükör elé, nem tudom eltüntetni a legjobb sminkkel sem a belső keserűségem külső vonásait. Csak akkor tűnik el, ha Jézus Krisztus lenyúl a bűneim világszennye alatt rejtőző Isten-arc után, és ő kibányássza, felszínre hozza azt. Aztán megtisztítja, s megcsillan rajta a napfény; mint a tiszta márványon.

Testvérek, tudunk-e gyönyörködni Istenben? Tudunk-e gyönyörködni egymásban? Tőlem is függ az, milyen vonások ülnek ki a feleségem arcára, a gyermekem ábrázatára.

Az Énekek énekének 2. részében mondja a vőlegény a menyasszonynak: én galambom, mutasd meg nekem a te arcodat, hadd halljam a te szódat, mert a te tekinteted ékes. Tudjuk, hogy az Énekek éneke egy prófétai költemény, ami a Krisztus és a földi menyasszonya kapcsolatát előlegezi az Ószövetségben. Én galambom, mutasd meg nekem a te arcodat. Ezt kéri Krisztus tőled! Ugye, milyen szerelmesen udvarol neked? Mutasd meg neki a te arcodat. Szomorú vagy? Mutasd meg Neki. Örömd van? Mutasd meg neki, s mutasd meg a környezetednek, hadd gyönyörködjön benned. Ilyen arcokat szeretnénk látni mi magunk is. De hadd legyen legfőbb vágyunk, hogy a megszépült Isten-arcot mutassuk meg magunkon ennek a világnak. Ámen.

A kaktuszsviatagban levő cövekek titka

„De egyet cselekszem..., azoknak..., amik előttem vannak, nekifeszülve célegyenest futok.” (Fil 3;14)

Mexikó és Texas kaktuszsviatagaiban reménytelenül el lehetett tévedni, ha az emberek nem csatlakoztak tapasztalt karavánvezetőkhez. Ezek a bátor vezetők már gyakran átszelték a rettenetes pusztaságokat, és ők voltak azok, akik a legjobban kiismerték magukat ezen a barátságtalan vidéken. Egyáltalán fel nem tűnő kis jelzőcövekeket is elhelyeztek a pusztában, amelyeket csak az ő gyakorlott szemük vett észre. Ezek alapján tájékozódtak, és mindig biztonságosan átkeltek a pusztaságon. Ha azonban valamelyikük gyalázatos módon csatlakozott egy rablóbandához, és elárulta ezéknak a cövekeknek a titkát, hamarosan bételjesedett egy karaván sorsa. A rablók áthelyezték a cövekeket, és ezzel különösen a tapasztalatlan karavánokat juttatták kiútalan szurdokokba, ahol azután kifosztották őket. A tapasztalt vezetők azonban azonnal felismerték, hogy a tájékoztató cövekeket áthelyezték-e vagy sem, és az utazókat mindig biztonságosan átvezették a pusztaságon.

Ez az élmény arra int bennünket, hogy feltétlenül figyeljünk arra, hogy Isten Igéjének tájékoztató cövekeit ne helyezzék át más helyre. Különben ebben az eltévelyítő utolsó időben letérünk a hit helyes útjáról, és a gonosz ösellenység hálójába kerülünk – ahol ő nagyon is szerelne bennünket lelkileg-szellemileg kifosztani.

A Genezáret partján

Jerry Bridges

Az Istennek odaadott élet (II.)

Csak az Istent félő hívő tudja igazán értékelni Isten szeretetét. Látja a végtelen szakadékot a szent Isten és a bünteli teremtmény között, és látja a szeretetet, amely álhidalta ezt a szakadékot az Úr Jézus Krisztus halála által. Isten irántunk tanúsított szeretetének ezer arca van, de a leghatalmasabbban abban mutatkozott meg, hogy elküldte Fiát meghalni bűneinkért. Szeretetének minden más vonása csak másodlagos, és bennünket gyakorlatilag csak Krisztus halála által érinthet.

János apostol ezt mondja: „Isten a szeretet” (1Jn 4,8). Így magyarázza ezt a kijelentést: „Abban nyilvánul meg az Isten szeretete, hogy egyszerűlt Fiát küldte el Isten a világba, hogy éljünk őáltal. Ez a szeretet, és nem az, hogy mi szeretjük az Istent, hanem az, ahogy Ő szeretett minket, és elküldte a Fiát engesztelő áldozatul bűneinkért” (1Jn 4,9.10). Az „engesztelő áldozat” szóhoz az egyik bibliafordítás ezt a magyarázatot fűzi: „elfordítja a haragot, a bűn eltörlése által”

A valóban kegyes ember sohasem felejt el, hogy volt olyan idő, amikor neki is Isten szent és igazságos haragjával kellett szembenéznie. Sosem feledkezik meg arról, hogy Krisztus Jézus azért jött e világra, hogy megmentse a bűnösöket – és együtt érez Pállal abban, hogy ő maga a legrosszabb a bűnösök között. Amikor azonban a keresztre tekint, látja, hogy Jézus engesztelő áldozatként halt meg érte. Látja Jézust, amint az ő bűneit saját testében hordozza, és amint Isten haragja – az a harag, amelynek őt, a bűnöst kellett volna sújtania – teljes egészében Isten szent Fiára zúdul. És amikor így tekint a Golgotára, Isten szeretetét látja.

Isten szeretete nem jelentene számunkra semmit a Golgota nélkül, és a Golgota is teljesen értelmetlen lenne Isten szent és igazságos haragja nélkül. Jézus nemcsak azért halt meg, hogy békességet és életcélt adjon számunkra; ő azért halt meg, hogy megmentsen bennünket Isten haragjától, hogy megbékítsen a szent Istennel, aki bűneink miatt eltávolodott tőlünk. Azért halt meg, hogy kifizesse a váltságdíjat, a bűn büntetését – az örök pusztulás, az Isten jelenlétéből való örökös kizárás büntetését. Azért halt meg, hogy mi, akik méltán estünk Isten ítélete alá, az ő kegyelme által Isten örököséivé, az ő örököstársaivá váljunk.

Az, hogy mennyire értékes számunkra Isten szeretete, attól függ, hogy milyen mély az iránta érzett félelmünk. Minél jobban meglátjuk Istent végtelen nagyságában, szentségében és mindent felülhaladó dicsőségében, annál nagyobb ámulattal és csodálattal tekintünk szeretetére, amelyet kiárasztott a Golgotán. Az is igaz azonban, hogy minél mélyebben érzékeljük Isten Krisztusban felénk irányuló szeretetét, annál mélységesebben tiszteljük és féljük őt. Istent minden tulajdonságával együtt, teljes dicsőségében kell látnunk – jóságát ugyanúgy, mint szentségét –, hogyha mindazt a dicsőséget és tiszteletet meg akarjuk adni neki, ami megilleti. A zsoltárost ez az igazság ragadta meg, amikor így szólt Istenhez: „Ha a bűnöket számon tartod, Uram, Uram, ki marad meg akkor? De nálad van a bocsánat, ezért félnek téged.” (Zsolt 130,3–4) Hódolattal és félelemmel imádta Istent, látva megbocsátását. Ha valóban törekszünk a gyakorlati kegyességre, igyekeznünk kell növekedni mind Isten félelmében, mind Isten szeretetének egyre mélyebb megértésében. E kettő együtt alkotja Isten iránti odaadásunk alapját.

Tudatában kell lennünk tehát, hogy Isten Krisztusban szeret bennünket, de ennek a tudatosságnak személyes meggyőződésévé kell érnie ahhoz, hogy a háromszög, amelyet az imént felvázoltunk Isten iránti odaadásunk szemléltetésére, szilárd alappá váljék. Nem elég azt elhinni, hogy Isten szerette a világot. Fel kell ismernem, hogy Isten engem szeret, mint egy meghatározott személyt. Az ő egyénre irányuló szeretetének felismerése indítja szívünket az odaadó szeretetre.

Hívő életem kezdetén volt egy olyan korszak, amikor Isten szeretetéről alkotott fel fogásom alig volt több pusztá logikai következtetésnél: Isten szereti a világot; én ennek a világnak része vagyok; tehát Isten szeret engem. Úgy tűnt, mintha Isten szeretete hatalmas esernyőként megvédett volna mindannyiunkat a bűn miatti ítélettől, és én több ezer más emberrel együtt az esernyő alatt lettem volna. Semmi különös személyes élmény nem kötődött hozzá. Azután egy nap rájöttem: „Isten szeret engem! Krisztus meghalt ért em!”

Az is szükséges, hogy Isten szeretetéről napról-napra egyre erősebben meggyőződjünk. Ahogy egyre érettebb keresztyénekké válunk, mindinkább tudatára ébredünk Isten szentségének és saját bűnösségünknek. Pál Timóteushoz írt első levelében elgondolkodik Isten kegyelmén, amely őt az evangélium szolgájaként rendelte. Visszaemlékezik arra, hogy egykor istenkáromló, erőszakos ember volt, a keresztyének üldözője. Ez a leírás többé már nem illik Pálra; csak múlt időben érvényes. Ahogy azonban tovább elmélkedik Isten kegyelméről, látszólag teljesen öntudatlanul átsiklik a jelenbe, mostani tapasztalatairól kezdve beszélni. „Krisztus Jézus azért jött a világra, hogy a bűnösöket üdvözítse, akik közül az első én vagyok” (1,15). Nem a múltjáról beszél itt már, amikor Krisztust üldözte. Most mai, mindennapi tapasztalatáról vall, annak a hívőnek az életéről, aki nem teljesíti Isten akaratát. Nem más hívőkről szól, akikről tudjuk, hogy jóval Pál mögött álltak tapasztalat és odaadottság dolgában, és sokkal kevésbé mutatkozott meg bennük a kegyes ember jelleme. Pál nem pazarolja az időt arra, hogy megveregesse saját vállát azzal, hogy a kevésbé érett keresztyénekkal hasonlítja össze magát. Isten mércéje alá áll, és ebből következik, hogy a bűnösök közül is a legelsőnek, a legrosszabbnak látja saját életét.

Pál azáltal, hogy érzékeli jelenlegi bűnösségét, látja, mennyire szereti őt Isten. Minél jobban növekszik Isten tökéletes akaratának megismerésében, annál inkább belátja saját bűnösségét, és annál jobban felfogja Isten szeretetét, aki elküldte Krisztust, hogy érte meghaljon. És minél inkább látja Isten szeretetét, annál odaadóbban és annál nagyobb imádatnal telve fordul szíve afelé, aki őt annyira szerette.

Ha Isten felénk irányuló szeretete odaadásunk szilárd alapköve, akkor arra is rá kell jönnünk, hogy ez a szeretet teljes egészében kegyelemből van, teljes egészében Jézus Krisztus elvégzett munkáján nyugszik, és a vele való közösség, egyesülés útján árad le ránk. Mivel szeretetének ez az alapja, ezért soha nem is változhat meg, tekintet nélkül arra, hogy mi mit teszünk. Mindennapjaink során mindnyájunknak vannak lelki magaslati és mély völgyei – bűn, kudarc, csüggedés, amelyek mind arra készítetnek, hogy megkérdőjelezzük Isten szeretetét. Ez azért következik be, mert még mindig azt gondoljuk, hogy Isten szeretete bizonyos feltételekhez van kötve. Félünk elhinni, hogy szeretete teljesen Krisztus értünk elvégzett művén alapszik.

Mélyen a lelkünkben fel kell ragyognia annak a csodálatos igazságnak, hogy lelki életünk kudarcai Isten szeretetét egy cseppet sem változtatják meg, hogy irántunk érzett szeretete nem ingadozik a mi érzéseink függvényében. Kell, hogy megragadjon az az igazság, mely szerint Isten abból az egyetlen okból kifolyólag fogad el és szeret minket, hogy egyek lettünk az ő szeretett Fiával. Az egyik angol bibliafordítás így fogalmaz: „elfogadott minket a szeretett Fiában” (Ef 1,6).

Ezért tudott Pál annyira örülni Isten szeretetének. Figyeld csak meg, milyen győzelmesen cseng hangja a Róm 8-ban, amint ezeket a kérdéseket felteszi: „Ha Isten velünk, ki lehet ellenünk?” „Ki tudna felhozni bármilyen vádat is Isten választottai ellen?” „Ki kárhoztathatná őket?” „Ki választhatna el minket Krisztus szeretetétől?” És végül, szinte ujjongó hangon levonja a következtetést: „Mert meg vagyok győződve, hogy (semmi sem) ... képes arra, hogy elválasszon bennünket Isten szeretetétől, amely Krisztus Jézusban, a mi Urunkban van.”

Vajon felismerve Isten felénk irányuló személyes, feltétlen szeretetét Krisztusban, arra ösztönöz-e ez bennünket, hogy gondtalanul, nemtörődöm módon éljünk? Egyáltalán nem! Sőt inkább, szeretetének ilyen tudatos érzékelése még nagyobb önátadásra indít. És ez nem csupán egy meleg, bensőséges, Isten felé irányuló érzés; hanem nagyon is tevékeny odaadás.

Pál arról tanúskodik, hogy Krisztus irántunk érzett szeretete őt arra készítette, hogy ne magának éljen, hanem annak, aki meghalt értünk, és feltámadt (2Kor 5,14–15). Azt írja, hogy Isten szeretete „szorongatja” őt. A kifejezés, amit használ, igen erőteljes. Azt jelenti, hogy minden oldalról szorít valami, arra kényszerítve, hogy egy bizonyos irányba menjek és cselekedjek. Valószínűleg nem sok keresztyén mondhat magának ilyen; Páléhoz hasonló mély késztetést, de nyilvánvalóan mindnyájunknak erre kell törekednie. Isten szeretetének ilyen kényszerítő erővel kellene hatni ránk.

János hasonló módon beszél Isten szeretetének kényszerítő erejéről, amikor ezt mondja: „Mi tehát azért szeretünk, mert ő előbb szeretett minket” (1Jn 4,19). Akár az emberek, akár az Isten-iránti szeretetre utal János, mindkettőre az ösztönöz, ha felismerjük, hogy Isten mennyire szeret bennünket.

Így tehát látjuk, hogy az átadott élet Isten félelmével kezdődik – azzal, hogy meglátjuk Isten nagyságát és szentségét a Biblia fényében, és ez tiszteletteljes félelmet és odaadást vált ki belőlünk. Látjuk ezután, hogy az Isten félelme természetes módon elvezet arra, hogy felfogjuk Isten irántunk való szeretetét, amelyet megmutatott Jézus Krisztus engesztelő halálában. Amint egyre többet és többet szemléljük Isten nagyságát, szentségét és szeretetét, egyre közelebb jutunk az átadott életet jelképező háromszög csúcsához: az Isten utáni mélységes vágyódáshoz.

Istenre szomjazva

Az igazi kegyesség igénybe veszi egész érzésvilágunkat, és mély vágyat ébreszt arra, hogy Isten jelenlétét és társaságát keressük és élvezzük, tehát Isten iránti vágyódást szül. A 42. zoltár írója szemléletesen fejezi ki ezt a vágyakozást, amikor így kiált fel: „Ahogy a szarvas kívánczik a folyóvízhez, úgy kívánczik hozzád a lelkem, Istenem! Isten után szomjazik a lelkem, az élő Isten után: Mikor mehetek el, hogy megjelenjek Isten előtt?” Mi lehet égetőbb egy üldözött, megsebzett szarvas szomjánál? A zoltáros ezt a képet tartja legkifejezőbbnek arra, hogy bemutassa, mennyire mélyen vágyik Isten jelenlétére és közelségére.

Dávid is kifejezésre juttatja ezt a mélységes vágyakozást: „Egy dolgot kérek az Úrtól, azért esedezem: hogy az Úr házában lakhassam egész életemben; láthassam, milyen jószágos az Úr, és gyönyörködhessem templomában.” (Zsolt 27,4) Dávid mélyen vágyódott Isten után, hogy élvezhesse közelségét és szépségét. Mivel Isten lélek, szépsége nyilvánvalóan nem külső megjelenését, hanem tulajdonságait illeti. Dávid akkor volt boldog, ha átérezhette Isten fenségét és nagyságát, szentségét és jóságát. De Dávid nem állt meg annál, hogy megcsodálta Isten tulajdonságainak szépségét. Magát Istent kereste, máshol ugyanis ezt mondja: „Ó Isten, te vagy Istenem, hozzád vágyakozom! Utánad

szomjazik lelkem, utánad sóvárog testem, mint kiszikkadt, kopár, víztelen föld.” (Zsolt 63,2)

Pál apostol szintén ismerte ezt az Isten utáni vágyakozást, amikor arról szól a Fil 3,10-ben, hogy meg akarja ismerni Krisztust. Az egyik modern angol fordítás ezt így adja vissza: „(Mert az az eltökélt szándékom), hogy megismerjem Őt – hogy fokozatosan egyre mélyebben és közelebből megismerkedjem vele, egyre erősebben és tisztábban felfogva, felismerve és megértve (személyének csodáját).” Szinte halljuk lüktetni a sorokban az igazi kegyes ember szívverését. Amint Isten félelmetes nagyságát, hatalmát és szentségét szemléli, majd elgondolkodva megáll kegyelmének és könyörületének gazdagságánál, amelyet a Golgotán árasztott ránk, szívét megragadja annak jelenléte, aki őt ennyire tudta szeretni. Csak egyedül Istennel elégszik meg, és sohasem azzal, amit most átél. Mindig több után vágyódik.

Talán sok keresztyén hívő számára különösnek tűnik az Isten utáni vágyakozásnak ez a gondolata. Értjük, és közel áll hozzánk Isten szolgálatának, buzgó tevékenységének képe. Lehet, hogy még „csendességet” is szoktunk tartani, amikor Bibliát olvasunk és imádkozunk. De az a gondolat, hogy maga Isten után vágyakozunk, hogy mély élvezetet nyújtson Isten jelenlétének, társaságának öröme – ez már egy kicsit túl misztikusnak, szinte a fanatizmussal határosnak tűnik. Jobban szeretjük, ha a hitünk ennél valamivel gyakorlatiasabb.

Mégis, ismerünk-e valakit, aki gyakorlatiasabb lett volna Pálnál? És ki merült volna jobban bele az élet mindennapi küzdelmeibe, mint Dávid? Bármennyi felelősség is nehezedett rájuk, mind Pál, mind Dávid egyre mélyebben vágytak arra, hogy még közelebb jussanak az élő Istenhez. A Biblia a legelső lapjától a legutolsóig rámutat arra, hogy ez Isten terve velünk. Mózes első könyvének 3. fejezetében olvasunk arról, hogy Isten a kertben sétál, és Ádámot hívja, hogy egymással beszélgethessenek. A Jel 21-ben, amikor János látomásában látja a mennyből alászálló új Jeruzsálemet, hallja, amint Isten ezt mondja: „Íme, az Isten sátora az emberekkel van, és ő velük fog lakni” (3. vers). Isten terve az egész örökkévalóságra nézve az, hogy az ő népe között fog lakni.

Jézus ma is ugyanazt mondja nekünk, amit a laodiceai gyülekezetnek: „Íme, az ajtó előtt állok, és zörgetek: ha valaki meghallja a hangomat, és kinyitja az ajtót, bemegyek ahhoz, és vele vacsorálok, ő pedig énelem” (Jel 3,20). János napjaiban az együttes étkezés közösséget jelentett, így tehát Jézus arra hív fel bennünket, hogy nyissuk meg előtte szívünket, és lépünk közösségre vele. Az a vágya, hogy jobban megismerjük őt; ezért tehát az Isten iránti vágyakozás olyan érzés, amit Ő maga ültet el a szívünkben.

A kegyes ember körül ez az Isten utáni vágyakozás meleg légkört teremt. A kegyesség sohasem hideg, taszító. Ez az elképzelés a tévesen értelmezett, törvényeskedő erkölcsösségből származik. Az, aki Isten közelségében tölti el idejét, olyan dicsőséget sugároz maga körül, amely mindig meleg, barátságos, sohasem hűvös, taszító vagy rendreutasító.

Ez az Isten utáni vágyakozás azt is eredményezi, hogy szeretnénk Istent megdicsőíteni és tetszésére lenni. Előző gondolatában Pál egyszerre juttatja kifejezésre azt a vágyát, hogy megismerje Krisztust, és azt, hogy hozzá hasonló lehessen. Ez Isten végső célja számunkra, és Isten Lelke ilyen irányban munkálkodik bennünk. Az Ézs 26,9-ben a próféta a zsoltárosra emlékeztető hangon fejezi ki Isten iránti vágyódását: „Lelkem hozzád vágyódik éjjel, teljes szívemből kereslek téged.” Vegyük észre, hogy közvetlenül megelőzően írja, mennyire vágyik Isten dicsősége után: „*Hírneved és tisztességed: ezekre vágyik a lelkiünk*” (8. vers angol ford.). A próféta nem tudta szétválasztani szívében az Isten dicsősége és az Isten személye utáni vágyódást. Ez a két vágy együtt jár.

Ez az Istennek átadott élet – egyrészt Isten félelme, a tisztelet és hódolat magatartása, az irányában mutatott megbecsülés, amely másrészt lelkünkben párosul Isten irántunk kifejezett szeretetének mély megértésével. Isten pedig szeretetét elsősorban Krisztus engesztelő halálában mutatta meg. Ez a két magatartás egymást kiegészíti és erősíti, annyira, hogy lelkünkben mély vágyódást ébreszt az iránt, aki ennyire félelmetesen dicsőséges és hatalmas, és mégis leszáll hozzánk szeretetével és kegyelmével.

Egy irgalmas katona

„Boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmasságot nyernek.” (Mt 5,7)

A második világháború végén visszavonulóban voltak a német csapatok. Néhány katona elvesztette az alakulatát, és megpróbált áttörni saját csapataihoz. Minden oldalról golyók füttyültek, mindenhol gránátok csapódtak be. Három eltévedt német katona hirtelen egy súlyos sebesült orosz katonába botlott, aki felnyögött a fájdalomtól. Ketten ezt mondták: „Hagyjuk itt ezt az Ivánt, már úgysem lehet rajta segíteni, csak mi magunk is életveszélybe kerülünk, ha segítünk neki!” A Genfi Konvenció (Vöröskereszt) alapján minden sebesültön és foglyon segíteni kell; függetlenül attól, hogy milyen fajhoz vagy néphez tartozik. Az egyik katona azonban segíteni akart a sebesült orosznak, mert megésett rajta a szíve. A másik kettő otthagya a súlyosan sebesültet, és tovább lopakodott, hogy az éjszaka sötétjében elérje alakulatát. Az ottmaradt katona nagy erőfeszítések árán vállára vette a sebesült oroszot, és elvitte őt egy meglehetősen messze álló orosz parasztházba. Amikor kinyílt az ajtó, és az ott lakók látták, hogy egy orosz katonát akar megmenteni, orosz-ortodox szokás szerint keresztet vetettek, és hálát adtak Istennek; hogy egy német meg akarja menteni egy orosz katona életét. Amikor a német katona biztonságban tudta a sebesült orosz katonát, elköszönt – „doszvidányijá = viszontlátásra!”, hogy gyorsan visszatérjen csapatához. Az istenfélő oroszok ismét keresztet vetettek, és a legjobb áldáskívánásokkal bocsátották útjára. Alig ment egy darabon az éjszaka sötétjében, ismét két emberi testbe botlott. Lehajolt, de ezúttal nem sebesült oroszok, hanem két halott német katona volt az. Amikor kissé jobban lehajolt, rettenetesen megijedt: az ő két bajtársa volt az, akik nem akartak segíteni az orosz katonán. Amikor tovább mentek, orosz zárótűzbe kerültek, és azonnal meghaltak. Ha nem hallgatott volna lelkiismerete hangjára, és nem lett volna irgalmas az orosz sebesült iránt, akkor most ő is halott lenne. Mivel azonban ő maga irgalmas volt, anélkül, hogy tudta volna, mi fog történni, Isten is irgalmas volt őiránta, és életben maradt.

Ha az ember irgalmas, Isten már itt, ezen a földön irgalmasságban részesíti. Így lesz ez az utolsó ítéletkor is. Isten mérlegének serpenyőjébe belekerül az ember irgalmassága (Róm 2,4–11), mert az irgalmasság diadalmaskodik az ítélet felett (Jak 2,13).

Maga Isten úgy jelentette ki önmagát az egész világnak, mint aki kegyelmes és irgalmas. Aki megtapasztalta Isten irgalmát, az más emberekkel szemben is tud irgalmas lenni.

Alkalmi prédikációk

Igehirdetés FIKE istentiszteletre

Nagy Alpár
Kolozsvár

„Ünnep-teli élet”

Alapige: Zsoltárok 130
Bibliaviasítás: Máté 10,26–42

Igazából ünnepi prédikációhoz illenek a mai textus, testvéreim, hisz maga a zsolttár is ünnepi zsolttár, zarándokének. A zsidó hagyomány szerint ezt a 15 zsolttárt, ami a zsolttárok könyvében a 120–134-ig terjedő zsolttárok egységét képezi, a gyülekezet énekelte, amikor zarándokolt az évenkénti sátoros ünnepre Jeruzsálembe. Az lett volna hát méltó, ha én is ünnepre olvastam volna fel, és prédikáltam volna róla. Én mégis most beszélek róla, és ennek két oka van. Nem csak az, hogy a keresztyén ember számára minden vasárnapnak ünnepnek kellene lennie, hanem főleg az, hogy nagyon nem szeretem, ha az ünnepi hangulat mindig csak ünnepekre szorítkozna. Karácsonykor beszéltünk a szeretetről, valahogy jobban odafigyeltünk a mellettünk levőkre, aztán egy évig elfelejtjük őket. Húsvétkor a feltámadás örömezenete csöppnyi reménységet, életkedvet cseppent a szívünkbe, aztán utána megint jön az életuntság, az „elegem van mindenből” érzése. Külsőségekben valóban egy évben csak néhány alkalommal ünnepelhetünk, de szívünkben mindig ott kellene hogy legyen az ünnepi érzés. Hisz Isten kegyelme, szeretete nem csak négyszer-ötször mutatkozik meg egy évben, hanem azt minden nap megtapasztaljuk. Minden örömben, sikerben, mosolyban, simogatásban, amelyben részünk van. Ezért választottam ünnepi zsolttárt ma, hogy eszetekbe juttassam még most is, még a szesszió elkészítő mélységei közepette is: van okunk az ünnepi lelkületre. Nem hiszed, testvérem? Hát szállj magadba egy fél percre. Nézz magad köré, lásd meg a barátok, a kedvesed mosolyát, lásd meg egészséges fiatalságod, próbáld elképzelni a boldog, reményteli jövődöt, a meleg tavaszt, a napfényt, mely hamarosan eljön, vagy bármit, ami örömet okozhat neked. Ugye, mennyi apró örömforrás van?

Nos, egy ilyen bevezető után lássuk, hogyan ébreszt ünnepi örömet bennünk egy ilyen szomorú zsolttár, mely így kezdődik: „A mélységből kiáltok hozzád, Uram.” Nagyon szép a zsolttárosnak ez a helyzet-meghatározása: amikor szemben állok Istennel, akkor nem vagyok a helyzet magaslatán. Istennel szemben, aki metaforikus értelemben a magasságban, fent lakozik, az én helyem a mélység. Bárhogy is közeledjek a transzcendenshez, bárhogy is próbálkozzak Istennel beszélni: nincs más forma, út, mint az alázat. Én a mélyben vagyok, de te, csodálatos Isten, fent vagy a magasságban. És ez minden földi helyzetre igaz. Igaz akkor is, ha valóban mélyponton van az életem, ha valóban fáj a sötétség, az elhagyatottság, az igaz, akkor is, ha földi értelemben a fellegekben járok. A legforróbb, viszonzott szerelem boldogságában, a legnagyobb gazdagság kényelmében, a legemberfeletti sikerek mámorában úszva is. Istenség képest csak mélységben vagyok. Azt hiszem, valahogy itt kezdődik az alázat, az egészséges önértékelés. A zsolttárok közül sokat nagy emberek írtak: Dávid király, Mózes, talán Salamon is. De mindnyájan, annak ellenére, hogy földi értelemben minden embernél magasabbra emelkedtek, Istennel szemben csak az alázatot, a kicsinységet fogalmazták meg. Nos, valahol itt kezdődik az ünnepi hangulat, és nem a gögben. Olyan gyakran hajlamosak

vagyunk magunkat mások fölé helyezni, másokat gögösen lekicsinyelni. Ez az intellektuális gög. Mi, egyetemisták, a jövő értelmiségei, könnyen esünk ebbe a csapdába: lenézünk a bunkót, a műveletlent, a parasztot, a tanulatlant, sőt, ami fájdalmas: értékebbnek képzeljük magunkat önáluk. Vagy ott a kegyes emberek gögje. Olyan sokszor esünk abba a csapdába, hogy másokról kijelentsük: menthetetlenül el fognak kárhozni. Gazdagok lenézik a szegényeket, életrevalók az élehetetleneket, szép fiúk, lányok a csúnyácskákat, kövérkéseket, fiatalok az öregeket. Ez rontja az ünneplő életet.

„A mélységből... onnan kiáltok, Uram. Tegyük hozzá: csak onnan kiálthatok, mert másként meg sem hallanád.

És mi ennek az alázatnak az alapja? A bűnbánat. Hogyan is lehetnék gögös, ha Isten számon tartaná a bűneimet? Azért sorolják ezt a zsoltárt a hét bűnbánati zsoltár közé, mert nagyon szépen megjelenik benne a bűnös ember értelmezése: ha Isten nem lenne kegyelmes hozzám, semmi lennék. Az Úr Jézus így fogalmazza ezt meg: „Mi haszna van az embernek abból, ha az egész világot megnyeri is, de a maga lelkében kárt vall? Avagy miféle váltságot adhat az ember az ő lelkéért?” Költői kérdések ezek: az Úr Jézus jól tudta: semmilyen váltságot nem adhat az ember önmagáért, csak Ő képes az embert megváltani. Itt kezdődik az életünnepe felismerése: de jó, hogy van Krisztus, de csodálatos, hogy ez az Isten nem bűneink szerint éltet bennünket, milyen nagyszerű, hogy akkor is erőt, életet, sikert ajándékoz nekünk, amikor nyomorúságunkból kifolyólag pusztulást és halált érdemelnénk.

Ami pedig a következő versben van, az teszi ezt a zsoltárt egyedülállóvá az egész Ószövetségben. Ezt olvassuk: *Hiszen te nálad van a bocsánat, hogy féljenek téged!* Ha megkérdezném, hogy mit jelent az istenfélelem kifejezés, sokan azt mondanátok: félni Istentől. Aztán, ha rákérdeznék, hogy vajon miért kell félni Istentől, azt mondanátok: azért, hogy el ne pusztítson bennünket haragjával. De kevesen tudják, hogy a héberben a félni kifejezés szinonimája a reménykedni igének. Félelem és reménység igencsak közel állnak egymáshoz. Az istenfélelem tehát jelenthet reménységet is. Reménykedek benned, hisz nálad van a bocsánat. A görög és a román fordítás így is fordítja ezt a szöveget. De, ha nem is hajtának végre ezt a huszárvágást, és megmaradnánk a félelem szerinti értelemnél, akkor is nagyszerűen hangzik ez a sor: nem azért félek téged, Istenem, mert elpusztíthatasz, hanem azért, mert te meg tudsz bocsátani. Lássuk csak, mit is jelent az, hogy Isten meg tud bocsátani? Azt, hogy képes olyasmire, amire mi nem. Hadd álljon itt néhány példa. Mi például nem szeretjük, ha nincs igazunk. Ha kocsmaszal mellett, vagy bármilyen vitában ellenfél kerül, akkor órákig képesek vagyunk hajtogatni a magunk igazát, sőt, jól meg is sértődünk, ha nem ismerik el igazunkat. Ha a párunk nem érti meg, hogy márpedig nekünk igazunk van, akkor akár szakíthatunk is. Sőt, ha egyenesen hazugnak neveznek minket, akkor akár életre szóló harag lehet a dologból. Isten ezzel szemben sokkal „rugalmasabb”, türelmesebb. Hányszor nevezték Istent a történelemben igazságtalannak, ott volt például Jób, mégis megáldotta később. Hányszor nevezték Istent esküszegőnek, álnoknak, gonosznak, hazugnak, ő mégis megbocsátott. Vagy másik példa: nem szeretjük, ha megcsalnak, becsapnak minket. Párkapcsolatban, üzletben, sehol. Nem szeretjük, ha valaki megszegi velünk szemben az adott szavát. Mi hányszor becsapjuk Istent, hányszor hazudunk, hányszor vagyunk esküszegők. Elég csak a házassági esküre gondolni. Isten mégis türelmes, megbocsát. Persze, nem azért, mert „ez a dolga”, ahogyan József Attila mondja, hanem sokkal inkább azért, mert ő ezt is megteheti. Őt nem köti kényszer, mert ő mindenható: őt sem az igazságosság kényszere, sem a kegyelmesség kényszere nem köti. Köteles lenne megbocsátani? NEM. Megbocsát? Igen, mert megígérte. És ez az ígélet kell, hogy sarkalljon minket az istenfélelemre. Mi is az az istenfélelem? Olyan megbocsátónak lenni, amilyen Ő tud lenni. Amikor haragot,

keserőséget érzel a másik ember iránt: gondoldj arra, vajon Isten is így érez irántad? Ha te úgy cselekedtél volna Istennel, ahogyan a másik cselekedett veled, akkor Isten vajon hogyan érezne irántad? Nos, neked is úgy kell érezni a másik iránt. És ebben van egy kis pedagógia is. Isten a maga szeretete által akar minket is szeretetre tanítani. Hadd mondjak egy példát. A *nuzsika hangja* című musicalben, amikor a nevelőnő először érkezik a hétgyermekes családhoz, a gyerekek „üdvözlésképpen” egy békát dugnak az új nevelőnő zsebébe. Boldog lehet, hisz a főbbi nevelőnő között olyan is volt, aki kígyót kapott. A természetes emberi reakció az lett volna, hogy az apánál feljelenti a gyerekeket, és megbünteti őket. Ő azonban megköszöni a gyerekeknek a kedves ajándékot, amit kapott, végig mosolyog, és úgy tesz, mintha valóban örülne a békának. Szívében nincs harag! És itt van a kulcsmomentum: ekkor a gyerekek elkezdnek sírni, és rögtön szívükbe fogadják ezt a kedves nőt. Így akar Isten bennünket is nevelni. Ha nála van megbocsátás, akkor nálunk is kell hogy legyen. A miatyánk kérésének második felét: miképpen mi is megbocsátunk... ígéretnek kell értelmezni. Az istenfélelem tehát az Isten szerinti megbocsátás.

A zsoltár az ünnepi hangulat harmadik elemeként a bűnbánat és az istenfélelem mellett a várakozást említi. Akkor élek igazi ünnepben, ha az Istennel való találkozásra, az ő irányítására mindig várok, sóvárgok. Hogyan? Kétszer is elismétli a zsoltáros: jobban, mint az örök a reggelt, mint az örök a reggelt. Képzeljétek el a sötétben örködő katonát. Tele szorongással, hogy nehogy elaludjon: Álmos, fázik, hisz olyankor is kell örködni. amikor olyan hideg van, hogy az őrhelyen még a pók is kopogósra fagy. Mennyire várhatja az az ember a hajnal hasadtát, a reggelt. Szébb képben nem is lehetne leírni, hogyan várjuk az Istent. Az igazi keresztyénnek nem teher, hanem létszükséglet imádkoznia, Bibliát olvasnia, templomba mennie. Sok embert hallok ezt mondani: attól, hogy nem járok templomba, még hihetek Istenben. Nos, én kétkem, hogy ez a fajta égő várakozás meglenne az olyan emberben, aki nem imádkozik, nem jár templomba, és nem olvassa Isten Igéjét. Várom az Urat, várja lelkem az Urat... alapfeltétel ez az ünnep-teli élethez.

És végül egy felszólítást olvasunk, ahol a zsoltáros nem magáról beszél, hanem a néphez szól: bízzál Izráel az Úrban. A keresztyén ember élete a bűnbánat, istenfélelem és várakozás mellett szolgálat is. Hirdeti az emberek felé Isten kegyelmét, szolgálatát. Az első versben még annyi reménysége sem volt a zsoltárosnak, hogy önmagát ne a mélységbe képzelje, most már annyi ereje van, hogy másokat is bátoríthat. És mi a bátorítás? Az, hogy Isten bűnbocsátó Isten.

Minden ünnepünk örömnep, testvéreim, még nagypéntek is, hisz ott hangzott el az, hogy „elvégeztetett”. Ezért egész életünneplésünk a bűnbocsátás öröme az ünnep kell hogy legyen. És lássuk be: mi ehhez az örömhöz képest egy sikertelen vizsga, mi ehhez képest az, hogy nem szeret viszont az, akit szeretünk, mi ehhez képest az, hogy nem pizzát eszünk, hanem csak zsíros kenyeret. Bizonyára csak polyva, melyet elfúj a szél!!! Ámen.

Rádioprédikáció

Dénes Előd

Bonyha

Az Úr szeret engem

Alapige: Zsoltárok 116,1–9

A 116. zsoltár egy vallomással kezdődik: „Szeretem az Urat.” Az emberek néha tesznek ilyen kijelentéseket. S ha ezeket meg is okolják, akkor a következőket halljuk: szeretem az Urat, mert megsegített betegségemben, mert megszabadított engem a nyomorúságból, mert tőle kapom a mindennapi kenyeret, mert rábízhatom a gyermekem életét, talán azt is halljuk néha, amit a farizeus mondott: „köszönöm, hogy jobb vagyok”. A zsoltárból is ilyesféle felsorolást olvashatunk: Szeretem az Urat, „mert meghallgatja esedezésem szavát”, „fülét felém fordítja”, „mert kegyelmes és igaz”, „megőrzi az alázatosokat”, „megszabadít”, „az Úr jót tesz”, „megszabadítja lelkem a haláltól, szemeimet a könnyhullatástól”

Amikor ezt a felsorolást elolvastam, arra gondoltam, hogy a zsoltár mégis inkább arról szól, hogy mennyire szeret minket Isten. Minden gondunkat Őreá vethetjük, minden panaszunkkal, reménytelenségünkkel, félelmünkkel hozzá mehetünk. Nekünk pedig soha nem volt ekkora szükségünk gondviselésre, biztatásra, biztonságra, mint a mai világban.

Nemrég mondta nekem egy idős ember, hogy vele nem törődik senki. Ez igaz is volt. Gyermekai a saját dolgaik után jártak, foglaltak voltak és nagyon „modernekek”, akik szégyellték a falusi nagyapát meghívni a családi eseményekre. Televíziós műsorok legdivatosabb témája az, hogy az emberek elhagyatottak, akkor maradtak magukra, amikor legjobban számítottak egymás támogatására, családi együttérzésre. Bizony, túlzás nélkül állíthatjuk, hogy a szokott családi, emberi értékek, mint segítőkészség, áldozathozatal, egymás vállalása jóban-rosszban, egyszerűen nem érvényesek.

Ma már nem biztos, hogy az anya mindent megtesz gyermekéért, gyermek a szülőért, a testvérek egymásért.

Éppen ezért kell meghallani, amit ez a zsoltár üzen nekünk, mint személyes bizonyítéktétel: Isten mindent megtesz értünk. Az Ő gondviselése örök. Megőrzi, meghallgat, megszabadít, jót tesz velünk, sőt még a halálban sem hagy magunkra, annak ellenére, hogy sokan azt állítják, a halálba egyedül megy az ember. Nem, Isten sem életünkben, sem halálunkban nem hagy magunkra, sőt szeretete addig terjed, hogy az Ő egyszülött fiát halálra adta érettünk.

A 9. versben a zsoltáros fogadalmat tesz: „Az Úr orcája előtt fogok járni az élőknek földjén.” Ez azt jelenti, hogy úgy fogok élni, hogy tetszésére legyen az Úrnak. Ezt a fogadalmat mindenkinek komolyan kell vennie. Mert hálából az Úr szeretetéért meg kell próbálnunk tetszése szerint élni. De azt is jelenti, hogy az Úr szeme rajtam van, lát engem. Ahogyan a modellek vonulnak egy divatbemutató alkalmával és a rivaldafényben nyilvánvalóvá lesz minden erényük és hibájuk, úgy vonulunk mi életünk minden idején Isten „rivaldafényében”

A 139. zsoltárban olvashatjuk ezt világosan: „Te ismered ülésemet és felkelésemet, messziről érted gondolatomat. Járásomra és felkelésemre figyelsz, minden utamat jól tudod”. Ámen.

Keresztelési igehirdetés

Lőrincz István
Marosvásárhely-Alsóváros

Krisztus felöltözése

Alapige: Róma 13,14a

Minden szülőnek szép és nemes vágya, hogy gyermekét szépen felöltöztesse. Milyen nagy gonddal készíti már a szülés előtt álló kismama megszületendő gyermekének az első ruhácskákat. Már látja is lelki szemei előtt, hogy milyen jól fog az állni a megszületendő gyermekén. Milyen szépen eligazgatja az édesanya újszülött gyermekén is az ingécskét, a kezes-lábast. Később, ahogy nő a gyermek, egyre szebben áll rajta a ruha. A szülők mindig örülnek, ha egy szép és találó ruhadarabot tudnak gyermekükre adni.

Az Isten igéje is beszél arról, hogy nekünk fel kell öltöznünk. Nyilván nem a testünk felöltöztetéséről van itt szó. Akkor hát mibe és hogyan kell nekünk felöltöznünk? Igénk erre határozott és világos választ ad: öltözzétek fel a Krisztust! Nekünk azokba a lelki ruhákba kell felöltöznünk, amik Krisztustól valók, amiket Ő ajánl fel nekünk. Sok ilyen ruha van: a hitnek, a szeretetnek, a szelídségnek, az alázatnak, a békességes türésnek a ruhája. Nyilvánvaló, hogy ezeket a ruhákat a mi lelkünkre, bensőnkre kell felöltöznünk, mert hiábavaló dolog az, ha a testünket borítjuk csak bé szép öltözetekkel, de a lelkünk, a bensőnk csupasz, mezítelen marad. Nincs visszataszítóbb dolog, mint egy olyan ember, akinek csak külső ékességei vannak, de belül kong az ürességtől, vagy épp a bűn utálatossága ütökzi ki egész lényéből. Nincs nagyobb szegénység, mint az, amikor az ember szíve üres és sivár, amikor abban csak a velünk született és az elkövetett bűnök sokasága lakozik.

Kedves szülők, keresztszülők, nagyszülők, keresztyén testvéreim, most íme, itt van egy kedves gyermek a mi szemeink előtt, akít Krisztus a mai napon befogad a maga szövetségébe, akinek Krisztus ma felajánlja az Ő drága érdemének, váltságának értékes lelki öltözetét. A ti nagy és szent feladatotok ezt a gyermeket úgy nevelni, hogy a Krisztus áldozatát megismerje, befogadhassa, hogy az Ő váltságának gyönyörűséges ruháit magára ölthesse. Ezért igyekezzetek ne csak arra, hogy ezt a gyermeket szépen járassátok, szép ruhákba öltöztessétek, tudom, hogy ezt ti meg is fogjátok tenni, hanem arra is törekedjétek, azért is imádkozzatok, hogy ez a gyermek lelkileg is egyre jobban „öltözzön” lehessen, hogy azok a szép lelki ruhák is meglátszódjanak rajta, amiket Krisztus neki ajándékozott.

Azt is tudjátok, hogy a gyermek elsősorban nem azt teszi, amit mondanak neki, hanem azt, amit lát a szüleitől és egyáltalán a körülötte élő emberektől. Ezért nagyon fontos elsősorban a szülők számára, hogy ők is Krisztusba öltözött emberek lehessenek.

Ha azt látja ez a gyermek, hogy ti, szülők, Krisztust követitek, hogy számotokra is nagyon fontos a belső ember, az Isten igéje, az imádság, a gyülekezet, a templomlátogatás és egyáltalán a lelki élet, akkor hisszük azt, hogy ez a gyermek is ezt fogja tenni, hogy az ő szívében is felébred a vágy Krisztus követésére.

Ezt a gyermeket a Krisztus nevében kereszteljük meg. Maga Krisztus fogadja a mai napon áldott szövetségébe ezt a gyermeket. Hadd legyen ez a gyermek krisztusi ember,

Krisztus-hordozó. Krisztus nélkül az ő élete is – legyen az emberileg nagyon sikeres, fusson be bár fényes karriert – hiábavaló, haszontalan élet. De ha Krisztust fogja magára öltetni, ha Krisztus élete bontakozhatik ki benne, akkor áldott életé lesz. Akkor nem csak ti fogtok gyönyörködni benne, hanem maga Isten is, aki ezt a gyermeket teremtette, aki Krisztusban megváltotta, aki üdvösségre akarja vezetni.

Öltözzétek hát fel mindannyian Krisztust! Ámen.

Esketési igehirdetés

Krisztus-arc a házasságban

Alapige: Példabeszédek 27,19

Kedves ifjú pár! Most, amikor azzal a szent felelősségteljes elhatározással álltok meg Isten és e gyülekezet színe előtt, hogy életre szóló hűségesköt tegyetek egymásnak, szívetekben és ajkatokon a kéréssel, hogy Isten áldása legyen házasságotokon, gyertek, keressük együtt az ige alapján. Isten útmutatását. Egymásra figyelő, jövőbe remegve néző tekinteteket nem jósok jövődölése, horoszkópok napi programja irányítja, hanem a gondviselésében hordozó, mindenható Isten igazgatja. Jakab apostollal együtt kérünk benneteket, hogy tekintsetek bele az ige tükrebe, ne mint feledékeny, hanem mint az ígét meghallgató és megtartó tanítványok, mert ez az a tükör, mely nem torzít és nem hiteget, hanem elétek tárja Isten akaratát, felragyogtatja Jézus Krisztus arcát.

Az alapige utaló módon beszél a víznek és a szívnek tükréről. Amint a víz sima tükrében megláthatjuk arcunkat, úgy az egymást kereső életek a szívnek tükrében vélik felfedezni azt az arcot, mely sok közös vonásával biztonságot és lelki fényt áraszt. Egymás szemébe nézve egyszerre dobbant szívetek, szóló belső felismerések hangja: ő az, aki nélkül nem tudnék élni, őreá van szükségem, ő az, akiért ismeretlenül is imádkoztam, feléje indultam el a távolból, kezemet nyújtottam, szívemet kitértam, akivel kedves minden perc és óra, akivel együtt kívánok nekivágni a házaseslet ösvényének, dolgozni és imádkozni akarok érte, vele jóban és rosszban együtt akarok lenni. Mint egymás szívének tükrébe nézők, így szóltatok: Isten akarata szerint egymásra találtunk. Ebben az egymásra találásban, együttlétben, közösségben fontos marad az, hogy egy csodálatos összhang legyen köztetek, melynek ékes példája áll előttetek szüleitek részéről, de ehhez a harmóniához nem elégséges az emberi erő, az akarat, az elhatározás. Szükség van arra, hogy Isten Lelke munkálkodjon benneteket, az ígét szüntelen eszetekbe juttató Szentlélek formáljon titeket „míglen – mondja Pál apostol – kiábrázolódnak benneteket Krisztus” (Gal 4,19). A zsörtölődés, irigység, megnemértés, a hűtlenség és a kicsapongás őrlő kövei még a legbecesebb és legszilárdabb házaseslet-gyémántot is összetörheti. De lelketek Szentlélek által való csiszolása nem karcos, hanem megmunkál, hogy gyümölcsöket teremjetekek. A lélek gyümölcsöseit, melyek pedig: „szeretet, öröm, békesség, békettűrés, szívesség, jóság, hűség, szelídség, mértékletesség” (Gal 5,22). Isten áldásainak gyümölcsösei ezek, melyeket együtt kell egymás számára Istentől kérnetek és megteremnetek.

Most az induláskor, a tó sima tükrét még nem korbácsolták fel hullámok. Szélcsend van, de az életvihar benneteket is próbára tesz. A szív szerelemtükre elhomályosul, elmosódhat a kép, ha elfeleditek, amit az ige tükrébe nézve egymásnak megfogadtatok, ha

csupán a magatok hasznát keressétek, ha vagyonban, tekintélyben, jó szerencsében bíztok, nem pedig Istenben, aki jól ismeri szívetek óhajtásait, tudja azt, hogy mire van szükségetek, mi az, ami használ a lelketeknek és ami az életre és üdvösségre való. Azért „minden gondotokat Őreá vessétek, mert néki gondja van reátok” (1Pt 5,7). Szívetek megláttatta veletek a kedvest és a szépet, a Lélek által erősített hitetek segít megmaradnotok Isten és egymás mellett.

Szüleitek szelíd tekintete, segítő, jó szándékú tanácsa a jóra vezérel benneteket, s karöltve a gyülekezettel hitbeli nevelést adtak. Most is, amikor elérzékenyülten, örömkönnnyekkel küzdve néznek reátok, az általuk számotokra megálmodott, Isten által elkészített, szebb és boldogabb jövődőért imádkoznak. Adjatok hálát Istennek szívük jószágáért, mert olyan családi fészekben nőhettetek fel, mely nemes egyszerűséggel, de eleven hittel hirdette és tanította számotokra: „Érezzétek és lássátok meg, hogy jó az Úr! Boldog az az ember, aki Őbenne bíz.” (Zsolt 34,9) Az irántuk való tisztelet éljen benneteket továbbra is, de szeressétek gyülekezeteiteket is, melyeknek tagjaiként Isten megvilágította előttetek az egymáshoz vezető utat.

Házasságotokban a legszentebb arcot, Krisztus arcát, a Szentlélek felfedi előttetek mindenkor, az ige által. Ha erre az arcra néztek, úgy megtanulhatjátok az alázatosságot, türelmet, szívességet, jóságot, hűséget, szelídséget, mértékletességet, örvendezhettek Istennek és egymásnak, szeretetben és békességben. Azért, kedves menyasszony és vőlegény: „Áldjon meg tégedet az Úr, és őrizzen meg tégedet. Világosítsa meg az Úr az ő orcáját terajtd és könyörüljön terajtd. Fordítsa az Úr az ő orcáját tereád, és adjon békességet néked.” (4Móz 6,24–26). Ámen.

(Sajnálattal közlöm, hogy a szerző név nélkül küldte be prédikációját, s ezért mi is kénytelenek vagyunk azt név nélkül közölni.)

Temetési igehirdetés

Szép Eduárd

Magyarbükös

Gyász és világosság

Alapige: Ézsaiás 60, 19–20

Valahányszor az élet és halál közötti határhoz közeledünk, valami különös érzés fog el bennünket, amit talán így fogalmazhatunk meg: belső fájdalom. Ennek látható jele a szomorúság és a könnyhullatás. Megtanultuk, hogy a különös, furcsa érzéseinket is megnevezzük. Belső fájdalom, csüggedés, szomorúság, könnyhullatás egy szóba tömörül: gyász. Bizonyára nagyon sokszor találkozunk vele. Hol közvetlenül érint és saját gyászunkat fejezzük ki, hol mások belső fájdalmára, csüggedésére utalunk vele. Saját lelki világunkban érzékeljük a gyász nagyságát, mélységét, attól függően, hogy mennyire áll közel hozzánk a személy, aki számára véget ért a földi élet.

Kedves gyászoló testvéreim, most ti ismeritek legjobban a gyász mélységeit, ezért nektek kell a legtöbbet meríteni Isten üzenetéből, vigasztaló igéjéből.

I. A gyász nem önmagában, egyedül van jelen életünkben, hanem a halál kísérlőjeként jelentkezik. A mi utolsó ellenségünk hozza magával, az az ellenség, amely a bűnnel együtt tört be a világba. Ezért nagyon komolyan kell ellenőriznünk mindazt, amit a gyász idéz elő bennünk.

A gyász lehet melegágya a kétségbeesésnek, reménytelenségnek amikor úgy gondoljuk, hogy mindennek vége, nincs értelme az életünknek, ha ilyen nagy veszteség ért. Kétségbeesetten meggyengül az Istenbe vetett bizalmunk és megkérdőjelezzük az Ő szeretetét. Pedig szeretete és hűsége a nehézség és próbatétel idején is megmarad, hogy arra támaszkodhassunk. Boldog az az ember, aki tudja, hogy Isten szeretete és hűsége nagyobb minden nyomorúságnál. A gyász táplálhat bennünk hamis reménységet, hiszen nem egyszer halljuk a hitetlenség szavát: a halállal mindennek vége, nincs feltámadás, nincs számonkérés, végérvényesen, egyszer s mindenkorra megnyugszik az ember. Sőt itt a földön tovább él az emlékezetben, gyermekeiben és abban, amit alkotott. A hamis reménység veszélyesebb a reményteléségnél, mert megoldásnak találja az ember, helyes útnak véli a hamisat és abban megnyugszik. Isten azonban nem hamis békességet, hanem élő reménységet és igazi békességet akar táplálni bennünk, mely szerint nem csak ebben az életben reménykedünk a Krisztusban.

Hitünk a gyász nehézségében és megpróbáltatásában meg kell hogy lássa Isten felénk kinyújtott kezét és észre kell hogy vegye, hogy ez a kéz le akar törölni a szemünkről minden könnyet.

II. A gyász sötétsége csak az Úr világosságával oszlik el.

Az előttünk levő igében egy, a mindennapi életből származó képpel mondja el Ézsaiás próféta a megoldást. A gyász napjai nem akárhogy szakadnak meg, a gyásznak nem akárhogy lesz vége. Nem természetesen, magától, megszokott cselekedetek és rend által, ahogy a Nap világít nappal és a Hold világít éjszaka, hanem Isten beavatkozására, az Ő jelenléte által.

Ézsaiás korában, és minden korban, a miénkben is oszlatni akarta és akarja Isten a gyász sötétségét, ezért ígérte és ígéri igéje által ma is a világosságot, saját magát világosság gyanánt.

Kedves testvéreim, a gyász sötétségében, reménytelenségében nem adhat Isten ennél többet Nektek, hiszen a legtöbbet, a legnagyobbat adja: Önmagát, mint egyetlen út és lehetőség arra, hogy a gyász sötétsége oszoljon. Sőt, mi több, egy csodálatos csere történik, az Úr maga, mint világosság lép a gyász helyére. Íme, ezt ajánlja fel Isten mindazoknak, akik gyászt hordoznak a szívükben. Ne azt várjátok, hogy az idő oldja meg e kérdést az életetekben. Az idő sok mindent el tud feledtetni velünk, de gyökeresen nem oldja meg gyászunk kérdését. Az idő Ura azonban, aki eljött sokféle körülhatárolt világunkba, igazi megoldást jelent számunkra, mert győzött a bűn; a halál és a gyász fölött. Bárcsak Rá tudnánk figyelni és tudnánk kérni arra, hogy Önmagával töltsse be életünket és tegyen bennünket készké, hogy az Ő világosságában járjunk!

III. Az Úr világossága örökkévaló!

Az a reménység, melyet felkínál nekünk Isten, abban áll, hogy élénk tárja tárgyilagosan mindazt, ami megkeserít, ami nehézséget okoz, ami sötétséget áraszt. De ezekről ki mondja, hogy végesek, körülhatároltak. Isten mindenhatósága, irántunk való szeretete, érettünk kinyújtott segítő keze határolja körül.

Ígéret van az igében: „gyászkod napjainak vége szakad”. Miért? Mert az eljött Messiás a gyász okozóját, a halált győzte le.

Az Úr világossága örökkévaló, ami azt jelenti, hogy már ezen a földön be akar tölteni Isten az Ő világosságával. Aki drágának, értékesnek tartja ezt a fényt, annak a halál árnyékától, a gyász sötétségétől sem kell félni. Ez a világosság örök, gyászra, halálra és halál utánra is kiterjed. Íme, kedves testvéreim, Isten vigasztalása ebben rejlik.

A gyász következő napjai a legnehezebbek. Milyen útravalót nyújt Isten a közeljövőre? Mindenekelőtt járjatok Isten világosságában – kedves gyászoló testvéreim –, mert aki a világ világosságát követi, „nem járhat a sötétségben, hanem övé lesz az életnek világossága” (Jn. 8,12/b). Ámen.

A fejetlen kígyó

„Ellenségeskedést támasztok közted és az asszonyok között, a te utódod és az ő utódja közt: ő a fejedet tapossa, te pedig sarkát mardosod.” (1Móz 3,15)

Egy svájci misszionáriuskonferencián az egyik Afrikából érkezett, sokat látott és Isten által megerősített misszionárius meggyőző szavakkal beszélt arról, hogy milyen nehéz a bennszülött feketéket Jézushoz hívogatni, hiszen a különböző missziós országokban minden pogányság és a sokféle varázslás mögött sötét sátáni hatalmak állnak. A missziós területeken élő afrikaiakat és egyéb színesbőrűeket a varázslat és az ősök sötétsége tartja fogva. A misszionáriusok azonban újra meg újra átértékelték, milyen diadalmos győzelmet aratott az Úr Jézus a bűn és a Sátán felett, és hogyan szabadulnak meg Afrikában is a megkötözött emberek. Elbeszélése során a misszionárius az Úr Jézusnak a Sátán feletti győzelmét az 1Mózes 3,15 alapján a következő módon szemléltette: Egyik éjjel rettenetes rikácsolás és kotkodácsolás ébresztette fel, amely a tyúkölből hallatszott. Amikor utána akart nézni, egy három méter hosszú kígyót látott, amely azzal volt elfoglalva, hogy egyik tyúkot a másik után elnyelje. Gyorsan elővette a nagy fejszét, és egy bátor csapással levágta a kígyó fejét. De azután gyorsan el kellett hagynia és be kellett zárnia a tyúkólat, mert a kígyó fejetlenül még hosszú ideig dühöngött az ólban. Másnap reggel ki tudta húzni az ólból a fejetlen kígyót, és felakasztani azt egy fa alacsony ágára. A lefejezett kígyótest azonban még mindig fel-rángatózva mozgott, míg végül órák múlva végérvényesen elernyed, és holtan lógott.

Ez az élmény a földi kígyóval meggyőzően és világosan megmagyarázza Jézus Krisztus győzelmét a Sátán- és bűnkígyó felett. Krisztus a kereszten szétzúzta a mélység kígyójának fejét. Az ördög örökre legyőzött és elítélt ellenség marad (Kol 2,15). De ahogyan a fejetlen kígyó Afrikában még sokáig tombolt és rángatózott, úgy csapkod maga körül továbbra is a fejetlen Sátán. Ő azonban mindezek ellenére a Golgota keresztnél örökre legyőzött, megítélt és megsemmisített ellenség marad (Jn. 12,31). Krisztus ugyanis örök váltságot szerzett (Zsid 9,12), és örökre eltörölte a halál hatalmát (2Tim 1,9–10).

Martin Buber

Haszid történetek

Az ember fiainak

Hanókh rabbi szünetet tartott, amikor a zsoltár következő versét idézte: „Az egek az Úrnak egei, de a földet az ember fiainak adta”, majd így szól: – „Az egek az Úrnak egei”, úgymint olyan mennyekiek, „de a földet az ember fiainak adta”, hogy mennyei dolgot csináljanak belőle.

Az érzékek egyesítése

A saczi Hajjim rabbi egyszer igen elcsodálkozott, hogy a nála vendégeskedő stretyni Avrahám rabbi nem tesz cukrot a kávéjába. – Meg van írva – válaszolta neki Avrahám rabbi –, „Nincs egyezés csontjaimban vétkeim miatt” (Zsolt 38,4). Miért váltak külön az erők az ember tagjaiban, amelyek pedig ugyanazon elemekből lettek alkotva, miért, hogy a szem csak látni, a fül csak hallani tud? Az első ember bűne miatt nincs köztük egyezés. Aki azonban lelke gyökeréig rendben van, egészen Ádám bűnéig, az egyezséget tud teremteni a testében is. Az a szemével is meg tudja ízelezni az édességet.

Az aggodalmaskodásról

Mordekháj rabbi mondotta: – Az embernek nem szabad aggodalmaskodnia. Egyetlenegy dolog miatt azért aggodalmaskodhat: amiatt, hogy aggodalmaskodik.

Miért örülünk?

A zsoltár verséhez – „Vidámítsd meg te szolgádnak lelkét, mert hozzád emelem fel, Uram, lelkemet” – egyszer a következő megjegyzést fűzte Mordekháj rabbi: – „Vidámítsd meg a te szolgádnak lelkét” – miért örülünk? Azért, „mert hozzád emelem fel, Uram, lelkemet” – örvendő tudom hozzád emelni a lelkemet.

Áldás

Amikor Mordekháj rabbi egyszer barátja, a stolyai Asér rabbi fiának körülményeskor komaapa volt, s utána odavitték hozzá a fiúcskát, hogy áldja meg, ő így szól hozzá: Ne bolondítsd Istent, ne bolondítsd magadat és ne bolondítsd az embereket.

Gyógyszer

Egy tudós, ám gonosz lelkű férfi megszólította a stretyni Avrahám rabbit: – Azt beszélik, hogy titkos kúráló szereket ad az embereknek, és ezek a szerek hatékonyak. Nekem olyat adjon, hogy megszálljon az istenfélelem!

– Istenfélelemre nincs semmilyen szerem – mondta Avrahám rabbi –, de ha akarja, istenszeretetre kaphat valamit.

– Azt még jobban szeretném – kiáltott fel amaz –, add csak ide!

– Ez a szer nem más, mint az emberszeretet – válaszolta a caddik.